

บทที่ 5

การวิเคราะห์พัฒนาการของระบบสื่อมวลชนลาว ในยุคดี 2 (1976-1985) ยุคจินตนาการเก่า

ในระหว่างปี ค.ศ. 1976-1985 ซึ่งเป็นช่วงประเทศลาวกำลังสถาปนาเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทุกอย่างในสังคมลาวมีการเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา รวมทั้งระบบสื่อมวลชน จากที่เคยมี 2 ระบบ ปัจจุบันเป็นระบบเดียวกันคือระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเคยเป็นของเอกชนก็ได้โอนมาเป็นของรัฐ ในช่วงนี้ ระบบสื่อมวลชนลาวประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ 8 ฉบับเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ฉบับ หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ 1 ฉบับ รายบักซ์ 1 ฉบับ วารสารรายเดือน 2 ฉบับ และรายไตรมาส 1 ฉบับ สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีสถานีวิทยุกระจายเสียง 6 สถานี เป็นส่วนกลาง 1 แห่ง และของแขวง 5 แห่ง สถานีวิทยุโทรทัศน์ 1 แห่ง สร้างขึ้นในปี 1983 และมีโรงภาพยนตร์จำนวนหนึ่งยังคงฉายแต่ได้ปรับแนวทางการดำเนินงานให้เข้ากับสภาพสังคมการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

เพื่อให้ทราบความเปลี่ยนแปลงของระบบสื่อมวลชนลาวในยุคดี 2 ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ประเด็นหลักรวม 2 ประเด็น คือ

1. องค์ประกอบและความสัมพันธ์ในระดับสื่อมวลชน
2. สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบสื่อมวลชน

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบและความสัมพันธ์ในระบบสื่อมวลชน

ระบบสื่อมวลชนลาวในยุคดี 2 ประกอบด้วย

- 1.1 สื่อหนังสือพิมพ์
- 1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 1.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 1.4 สื่อภาพยนตร์

โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 สื่อหนังสือพิมพ์

ในช่วงปี ค.ศ.1976-1985 เป็นช่วงเวลาที่มีหนังสือพิมพ์ลาวมีจำนวนน้อยมาก มีหนังสือพิมพ์รายวันรวมทั้งใบข่าวสารประเทศลาวเพียง 3 ฉบับ นอกจากนั้นก็ เป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายปักษ์ และวารสารรายเดือน ซึ่งจัดแบ่งตาม 3 ประเภท หรือกลุ่มของหนังสือพิมพ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) หนังสือพิมพ์ของพรรค 1 ฉบับ
 - หนังสือพิมพ์ "ประชาชน" รายวัน
- (2) หนังสือพิมพ์ของรัฐ 4 ฉบับ ดังนี้
 - ใบข่าวสารประเทศลาวรายวัน
 - หนังสือพิมพ์ "กองทัพ" รายสัปดาห์
 - หนังสือพิมพ์ "เวียงจันทน์ใหม่" รายวัน
 - วารสาร "วันนะสิน" รายเดือน
- (3) หนังสือพิมพ์ขององค์กรจัดตั้งมวลชน 3 ฉบับ ดังนี้
 - หนังสือพิมพ์ "แรงงาน" รายเดือน
 - หนังสือพิมพ์ "แม่หญิงลาว" รายไตรมาส
 - หนังสือพิมพ์ "หนุ่มลาว" รายปักษ์

โดยผู้วิจัยขอวิเคราะห์สื่อแต่ละประเภทตามกลุ่ม ดังนี้

หนังสือพิมพ์ของพรรค

1.1.1 หนังสือพิมพ์ "ประชาชน"

ต้นกำเนิดของหนังสือพิมพ์ "ประชาชน" คือ หนังสือพิมพ์ "ลาวอิสระ" ซึ่งเป็นกระบอกเสียงของแนวลาวอิสระและรัฐบาลลาวต่อต้านตั้งที่กล่าวมาแล้ว ในบทที่ 4 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแห่งความเป็นจริงและหน้าที่ต่อสู้ทางการเมือง ในช่วงเวลานั้นและเมื่อวันที่ 6 มกราคม 1956 การประชุมใหญ่ของแนวลาวรักชาติที่แขวงหัวพันได้ตกลงสร้างตั้งแนวลาวรักชาติ หนังสือพิมพ์ "ลาวอิสระ" ก็ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นหนังสือพิมพ์ "ลาวรักชาติ" และดำเนินงานมาถึงปี ค.ศ.1975 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นหนังสือพิมพ์ "เสียงประชาชน" ต่อมาในวันที่ 22 มีนาคม 1983 การประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้ตกลงเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็นหนังสือพิมพ์ "ประชาชน" จนเท่าทุกวันนี้ หนังสือพิมพ์ "ประชาชน" เป็นหนังสือพิมพ์ของพรรคและเป็นกระบอกเสียงของศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว

เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ระยะนี้จะเป็นการสะท้อนการเคลื่อนไหวของผู้นำมากกว่าการเคลื่อนไหวด้านอื่น เช่น การแถลงนโยบายทางการเมืองของพรรคและรัฐบาล เสนอข่าวเกี่ยวกับผลงานแห่งการปกปิดรักษาและการพัฒนาประเทศชาติตามแบบสังคมนิยม เสนอเรื่องเกี่ยวกับผู้นำลาวไปเยี่ยมเยือนประชาชน ทำการผลิตการเกษตรกร การต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองและการประชุมต่าง ๆ ของพรรค รัฐบาล ส่วนการโฆษณาสินค้าและการบริการสังคมแทบไม่มีเลย

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 เป็นต้นมา หนังสือพิมพ์ได้กลายเป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อเพื่อส่วนรวม และต้องอยู่ในความคุ้มครองของพรรคโดยพรรคได้มอบหมายให้กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลและจัดการงานการผลิตการจัดจำหน่ายไปยังเป้าหมายต่าง ๆ

หน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์จึงเป็นการนำแนวคิดอุดมการณ์ของพรรคไปเผยแพร่ต่อประชาชน หนังสือพิมพ์จะต้องเป็นอุปกรณ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเพื่อการควบคุมทางสังคมภายในแนวกรอบที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดให้สื่อมวลชนลาวต้องสนองจุดมุ่งหมายของรัฐ คือการสร้างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นมาใหม่ เพื่อหวังว่าประชาชนจะมีความสงบและมีความอยู่ดีกินดีตลอดไป และเพื่อให้ประชาชนลาวมีความเชื่อศรัทธาต่อพรรคและรัฐบาลในระยะยาว

การจดองค์การของหนังสือพิมพ์ประชาชนเป็นคณะอำนวยการข่าวสารหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงแห่งรัฐ ซึ่งหนังสือพิมพ์เป็นหน่วยงานหนึ่งของคณะดังกล่าว โดยได้การขึ้นารวมของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม

นักข่าวนักเขียนและคณะบรรณาธิการโดยเฉพาะคณะบรรณาธิการต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเป็นคนของพรรค เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อพรรคและรัฐบาลไม่เป็นคนที่ขาดคุณธรรม และไม่เป็นคนที่ม้อคติดต่อพรรค จึงจะเข้าทำงานได้ พนักงานและนักข่าวส่วนใหญ่ต้องผ่านการฝึกอบรมทางการเมือง เป็นผู้รู้และชื่นชมแนวทางการเมืองของพรรคควบคู่กับความรู้วิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ด้วย

แหล่งเงินทุนและรายได้ของหนังสือพิมพ์ได้จากการสนับสนุนของพรรค โดยรัฐบาลเป็นผู้สนองเงินรายจ่ายต่าง ๆ ให้แก่หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์จัดพิมพ์จำนวน 4 หน้า ออกเป็นรายวัน วันละ 23,000 ฉบับ โดยหน่วยงานหนังสือพิมพ์จะเป็นผู้จัดจำหน่ายแจกจ่ายให้สมาชิกของพรรค พนักงานและประชาชนได้อ่านอย่าง

กว้างขวาง โดยมีการจัดส่งไปยังจังหวัดต่าง ๆ ในทั่วประเทศ

หนังสือพิมพ์ประชาชนจะมีความสัมพันธ์อย่างแน่นกับพรรคและหน่วยงานต่างของพรรคและหน่วยราชการต่าง ๆ พร้อมทั้งมีความพิพพันร่วมมือกับใบข่าวสารประเทศลาว สถาบันวิทยุกระจายเสียงทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น และยังร่วมมือกับสถาบันวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติด้วย

หนังสือพิมพ์ของรัฐ

1.1.2 ใบข่าวสารประเทศลาว

ข่าวสารประเทศลาว (ขปลหรือ KPL) เริ่มดำเนินการในวันที่ 6 มกราคม 1968 ที่เมืองเวียงชัย แขวงหัวพัน ซึ่งเป็นเขตที่มั่นของฝ่ายปะเทดลาว เป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐบาลฝ่ายปะเทดลาว โดยมีท่านสีชนะ สีสานเป็นผู้อำนวยการคนแรก

เนื้อหาของข่าวสารประเทศลาวจะ เป็นการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมลาว เช่น การเคลื่อนไหวของผู้นำพรรคและรัฐบาลลาว และผลงานของหน่วยงานราชการของลาว แต่เนื้อหาที่สำคัญอีกอันหนึ่งคือ แจ้งข่าวสภาพการณ์ของโลก โดยเฉพาะสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ หรือแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

แหล่งเงินทุนและรายได้ของใบข่าวสารประเทศลาวในยุคนีก็เหมือนกับองค์การสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ คือ รัฐบาลเป็นผู้สนองเงินทุนทั้งหมด เช่น เงินเดือนของข้าราชการ เงินจัดพิมพ์ และค่าแจกจ่ายไปที่ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดซื้อหาอุปกรณ์ต่าง ๆ

การจัดองค์กรของสำนักข่าวสารประเภทลาวในช่วงนี้เป็นเพียงภาคส่วนหนึ่งของหน่วยงานข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชนและวิทยุกระจายเสียง เพราะยังไม่ได้แยกออกจากคณะอำนวยการข่าวสารหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง

ในช่วงแรกเริ่มก่อตั้ง สำนักข่าวสารประเทศลาว เป็นเพียงหน่วยงานเล็ก ๆ ที่ขึ้นตรงต่อคณะอำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง มีนักข่าว นักวิชาการจำนวน 10 กว่าคน ที่ทำหน้าที่เคลื่อนไหวไปเก็บข้อมูลและเขียนข่าวให้วิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ลาวรักชาติ พร้อมทั้งส่งข่าวเป็นภาษาอังกฤษออกอากาศในระบบกระจายเสียงคลื่นสั้น

ในช่วงสิ้นปี ค.ศ. 1973 ข่าวสารประเทศลาวเริ่มพิมพ์ใบข่าวสารรายวัน ๆ ละ 1,500 ฉบับ ออกจำหน่ายอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับการเจรจาสัญญาเวียงจันทน์ รวมทั้งมีการปฏิบัติตามสัญญา การจัดตั้งรัฐบาลผสมและคณะมนตรีการเมืองแห่งชาติ

หลังจากประกาศเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 1975 การจัดพิมพ์และจำหน่ายใบข่าวสารประเทศลาวได้เพิ่มจำนวนพิมพ์จำหน่ายเป็นภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ โดยหน่วยงานของสำนักข่าวสารประเทศลาวเป็นผู้จัดแจกจ่ายให้สำนักงานองค์การของรัฐ และสถานเอกอัครราชทูตประเทศต่าง ๆ ที่ประจำอยู่ในเวียงจันทน์

ผู้อ่านส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ทำงานในเวียงจันทน์และนักการทูตที่ประจำอยู่ในลาว (เวียงจันทน์)

การควบคุมสำนักข่าวสารโดยกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมโดยผ่านกรมสื่อสารมวลชนที่สังกัดกระทรวงดังกล่าว และยังเป็นสมาชิกของสมาคมนักข่าวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป.ล.)

1.1.3 หนังสือพิมพ์ "กองทัพ"

หนังสือพิมพ์ "กองทัพ" ได้รับการสร้างขึ้นโดยการตกลงของกองบัญชาการทหารสูงสุดของฝ่ายประเทศลาวและเริ่มดำเนินการวันที่ 20 มกราคม 1965 ดังที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ 4 หนังสือพิมพ์กองทัพเป็นกระบอกเสียงของกองทัพประชาชนลาว คณะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เป็นหน่วยงานหนึ่งขึ้นตรงกับกรมใหญ่การเมืองกองทัพที่สังกัดกระทรวงกลาโหม

การใช้จ่ายต่าง ๆ ของหนังสือเป็นภาระของงบประมาณจากกองทัพ ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือนของนักข่าว นักเขียน ค่าพิมพ์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นงบประมาณของทหารทั้งสิ้น

เป้าหมายของหนังสือพิมพ์กองทัพก็คือเพื่อใช้เป็นปากเสียงของกองทัพในการโฆษณาเผยแพร่และแจ้งข่าวชัยชนะของกองทัพและประชาชนลาวในการบุกโจมตีศัตรูพร้อมทั้งทำหน้าที่ปลุกกระดมน้ำใจรักชาติของนักรบและประชาชนลาว

นับตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 1976 เป็นต้นมาหนังสือพิมพ์กองทัพก็ทำหน้าที่เป็นปากเสียงของกองทัพโดยออกเป็นประจำสัปดาห์ละครั้งพิมพ์จำนวน 4 หน้า

ผู้อ่านส่วนใหญ่จะ เป็นนักรบในกำลังป้องกันชาติป้องกันความสงบและพลเมืองลาว จำนวนหนึ่งที่สนใจ

ลักษณะรูปแบบของหนังสือพิมพ์มีส่วนคล้ายกับหนังสือพิมพ์กองทัพประชาชน เวียดนาม เพราะว่ามีนักข่าวนักเขียนและคณะบรรณาธิการส่วนใหญ่เคยไปศึกษาเล่าเรียนและไปฝึกอบรมวิชาการหนังสือพิมพ์มาจากเวียดนาม

ในการดำเนินงานผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะให้ความเอาใจใส่ต่อหนังสือพิมพ์ในการอำนวยความสะดวกต่อการทำงานและการเคลื่อนไหวเก็บข้อมูลเหตุการณ์และสภาพการณ์ต่าง ๆ มาลงหนังสือพิมพ์ นี่ก็แสดงว่าผู้บัญชาการทหารสูงสุดให้ความสำคัญ และมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ นอกจากนั้นยังได้รับความร่วมมือจากสมาคมนักข่าวลาวด้วย หนังสือพิมพ์นี้จะทำหน้าที่เสนอข่าวการเคลื่อนไหวของกำลังป้องกันชาติและเผยแพร่ผลงานแห่งการปกป้องรักษาเขตน้ำดินแดนของลาว มาเสนอผลงานของนักรบดีเด่นที่กล้าหาญในการสู้รบและการผลิตเพื่อพึ่งตนเองและคุ้มตนเองของกำลังในกองทัพ

นอกจากเสนอผลงานแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีส่วนในการวิจารณ์สังคมอย่างระมัดระวังด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ไม่มีवल เช่นการวิจารณ์นักรบขาดความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติระเบียบวินัยของกองทัพ หรือผู้นำทหารบางคนที่ขาดความเป็นแบบอย่างในการทำหน้าที่ที่ดี โดยหนังสือพิมพ์พยายามเขียนเป็นรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบทกลอน และ "อ่านม่วนชวนคิด" ล้วนแต่สะท้อนถึงการวิพากษ์วิจารณ์ปรากฏการณ์ที่ไม่ดีไม่งามในสังคมลาว

1.1.4 หนังสือพิมพ์ "เวียงจันทน์ใหม่"

เวียงจันทน์ใหม่ เป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่เปลี่ยนชื่อมาจากหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์โพทของท่านปิซาปทิจันเป็นเจ้าของและบรรณาธิการ เนื่องจากเห็นว่าเจ้าของหนังสือพิมพ์นี้มีแนวโน้มสนับสนุนระบบใหม่ที่พยายามปลุกระดมนักศึกษาและประชาชนลาวให้เข้าร่วมกระบวนการประท้วงยึดอำนาจการปกครองฝ่ายเวียงจันทน์เมื่อปี ค.ศ. 1975 พรรคและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เห็นว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ก้าวหน้าจึงได้ใช้ให้เป็นเครื่องมือของระบบใหม่ และได้เปลี่ยนชื่อเป็นหนังสือพิมพ์ "เวียงจันทน์ใหม่" ในปี ค.ศ. 1976 โดยมอบให้เจ้าของเดิมเป็นผู้จัดการแต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลและการบัญชาของคณะพรรคคณะ

ปกครองกำแพงนครเวียงจันทน์ในระบบใหม่

เวียงจันทน์ใหม่ทำบทบาทหน้าที่แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของคณะพรรคคณะปกครองกำแพงนครเวียงจันทน์และของส่วนกลาง เผยแพร่ข่าวสารทางด้านการผลิต เศรษฐกิจสังคมและการเมืองของพรรคและรัฐบาลลาว พร้อมกันนี้ยังมีบทความบทวิจารณ์ทั่วไปที่ไม่ขัดกับนโยบายของพรรคและรัฐบาล และนอกจากแจ้งข่าวเหตุการณ์ในกำแพงนครเวียงจันทน์แล้ว ยังนำเอาข่าวเหตุการณ์ในต่างจังหวัดและเหตุการณ์ต่างแดนมาตีพิมพ์เพื่อให้ประชาชนชาวเมืองเวียงจันทน์ได้รับข่าวอย่างเป็นประจำ แต่ในช่วงปี ค.ศ. 1976-1985 หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ไม่ได้โฆษณาสินค้าเลยมีแต่แจ้งข่าวบริการสังคมที่ไม่ใช่การโฆษณาสินค้าเท่านั้น เพราะจินตนาการในยุคนั้นเห็นว่าการโฆษณาสินค้าเป็นการส่งเสริมระบบทุนนิยม ถึงแม้ว่ามีหลายคนที่สนใจอยากให้เห็นให้เวียงจันทน์ใหม่แจ้งข่าวและโฆษณาสินค้าก็ไม่อาจทำได้

เวียงจันทน์ใหม่จะออกจำหน่ายทุกวัน (เว้นวันอาทิตย์) จำนวน 8 หน้า ยอดการพิมพ์จำหน่ายวันละ 20,000 ฉบับ ผู้อ่านส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐและพ่อค้าแม่ค้าจำนวนหนึ่ง โดยเงินของรัฐต้องถึนในกำแพงนครเวียงจันทน์เป็นผู้บงการค่าใช้จ่ายทั้งหมด

นักเขียนนักข่าวและบรรณาธิการประจำกองบรรณาธิการในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีคนจาก 2 ฝ่าย เข้าร่วมทำงานอย่างแน่นแฟ้น โดยมีพนักงานฝ่ายประเทศลาวเป็นแกนนำในหน่วยงานต่าง ๆ มีนักเขียนนักข่าวและพนักงานทั้งหมดประมาณ 60 กว่าคนที่อยู่ในคณะอำนวยการหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

เวียงจันทน์ใหม่ นอกจากอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะพรรคและเจ้าครองกำแพงนครเวียงจันทน์แล้ว ยังต้องอยู่ใต้การชี้นำของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม และเป็นสมาชิกของสมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป.ลาวด้วย ซึ่งสมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป.ลาว จะทำบทบาทหน้าที่ดูแลสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักข่าวลาวทุกคนปฏิบัติงานของตนด้วยความเอาใจใส่เพื่อให้เป็นสื่อมวลชนที่แท้จริง และเป็นการส่งเสริมให้นักข่าวลาวด้วยกัน

1.1.5 วารสาร "วันนะสิน"

เริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน 1979 โดยความเรียกร้องของวงการนักเขียนลาวที่ต้องการให้มีวารสารเพื่อแสดงผลงานในงานฉลองวัน

ครบรอบ 5 ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (2 ธันวาคม 1980) มีท่านสุวัณทร บุผานูวง เป็นหัวหน้าบรรณาธิการ และภายใต้การนำของท่านสิสະนะ สีสาร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาในเวลานั้น คนที่เป็นหัวหน้าบรรณาธิการวารสารต่อมาคือท่านคำพัน รัตตะนะ นางคำร่า กันระยา และท่านเนิ่ง ไชยว่าง

จุดประสงค์ของวันนะสิน คือ เป็นเวทีส่งเสริมวรรณคดีและศิลปะของคนลาว เพื่อให้ นักเขียน ศิลปินลาวมีโอกาสได้เขียนนวนิยาย บทกลอนที่สะท้อนความคิดเลิศของระบอบใหม่ ทั้งเป็นการสรรเสริญผลงานการนำพาของพรรค และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ได้ นำพาประชาชนลาวดำเนินการต่อสู้ปลดปล่อยชาติ และการพัฒนาประเทศชาติลาว เพื่อจะก้าวไปสู่การสร้างประเทศตามแนวทางสังคมนิยมโดยเน้นสรรเสริญหน่วยการผลิต การเกษตร และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือบุคคลที่เป็นแบบอย่างในการทำงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติถูกต้องตามแนวทางของพรรคและรัฐบาลกำหนดไว้

จำนวนนักเขียนและบรรณาธิการวารสารวันนะสินส่วนใหญ่ได้เรียนมาจากต่างประเทศ เช่น รัสเซีย เวียดนาม หรือเรียนอยู่ภายในประเทศ เช่น เรียนวิชาวรรณคดี ภาษาศาสตร์ และบางคนก็เรียนวิชาฟิสิกส์หรือวิชาคณิตศาสตร์ แต่ด้วยความชอบและความรักในการเขียนจึงเข้ามาทำงานด้านนี้ จำนวนคนที่ทำงานวารสารระยะมากที่สุดมี 17 คน น้อยที่สุด 14 คน

เป้าหมายของวารสารก็เพื่อรับใช้ปัญญาชนซึ่งผู้อ่านส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีระดับความรู้สูงพอควร ส่วนชาวบ้านธรรมดาสามัญนั้นมีน้อยที่สมัครสมาชิก วารสารนี้จึงรับใช้เฉพาะพวกที่ทำหน้าที่เป็นนักเขียนประเภทวรรณคดีต่าง ๆ

การจัดพิมพ์ในระยะแรกวารสารออกจำหน่ายเป็นรายเดือน ครั้งละ 1,500 ฉบับ พิมพ์เป็นรูปเล่มที่สวยงาม จำนวน 60 หน้า สีสรรจะเน้นสีฟ้าและสีดำ และหน้าปกจะมีรูปภาพหญิงสาวที่สวยงาม

ลักษณะเนื้อหาของวารสารส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมลาว ศิลปะดนตรี โดยจะเน้นถึงลักษณะชาติ ลักษณะมหาชน (มวลชน) และลักษณะก้าวหน้าโดยสรุปแล้ววารสารวันนะสินเป็นวารสารเพื่อวัฒนธรรมและเป็นเวทีส่งเสริมวรรณคดีและศิลปะของลาว

แหล่งเงินทุนและรายได้ของวันนะสินมาจากงบประมาณของรัฐ ซึ่งกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้สนองทางด้านการเงิน การจัดพิมพ์และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดฝึกอบรม การเลี้ยงดูนักเขียนนักข่าว และพนักงานประจำกองบรรณาธิการทั้งหมด

วันนะสินเป็นหน่วยงานหนึ่งขึ้นตรงต่อกระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรม การจัดองค์การมีลักษณะง่ายตาย คือ กองบรรณาธิการและพนักงานจำนวนหนึ่งซึ่งทำหน้าที่ในการจัดรูปเล่มแล้วส่งเข้าโรงพิมพ์ จากนั้นก็นำมาแจกจ่ายตามคำสั่งจองของสมาชิกที่สังกัดหน่วยงานสื่อมวลชนและบุคคลที่เป็นนักเขียนในเมืองเวียงจันทน์และต่างจังหวัด

การควบคุมดูแลวันนะสินเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณา โดยมีกรมสื่อมวลชนเป็นผู้พิจารณาในเรื่องหลักการที่ควรหรือไม่ควรให้จัดพิมพ์ลงในวารสาร พร้อมทั้งเป็นสมาชิกของสมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป.ลาว

ด้วยเหตุนี้ วันนะสินจึงมีความสัมพันธ์กับองค์การสื่อมวลชนทั้งสังกัดกระทรวงแถลงข่าวโฆษณาและองค์กรสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างแนบแน่น

หนังสือพิมพ์ขององค์การจัดตั้งมวลชน

1.1.6 หนังสือพิมพ์ "แม่หญิงลาว"

เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 1980 โดยมีนางคำพร พิมมะแสง เป็นบรรณาธิการคนแรกและต่อมามีนางวิไลเวียง พิมมสร เป็นบรรณาธิการ ปัจจุบัน (1997) มีนางสหวัดดี โศกโยธาเป็นบรรณาธิการ ซึ่งทั้ง 3 คนนี้เคยทำงานอยู่ในศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาวมานานแล้ว แต่ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการหนังสือพิมพ์ ซึ่งความรู้ที่ได้เกิดขึ้นจากการอาศัยความร่วมมือกับนักหนังสือพิมพ์อื่น ๆ และองค์กรสื่อมวลชนลาวเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและแนะนำ

นางสหวัดดี โศกโยธาให้เหตุผลของการดำเนินการหนังสือพิมพ์ว่า "ผู้เริ่มก่อตั้งหนังสือพิมพ์ มีความประสงค์อยากให้สตรีลาวมีบทบาทในเวทีสังคมลาวและโดยเห็นความสำคัญของหนังสือพิมพ์และความสงวนความพยายามจึงใช้ทุกวิถีทางเพื่อขอคำปรึกษานักหนังสือพิมพ์ที่มีความชำนาญมาช่วยสร้างเป็นหนังสือพิมพ์ของตน"

หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวออกเป็นรายเดือน จัดพิมพ์จำหน่ายครั้งละ

4,000 ฉบับ มี 16 หน้า และประกอบด้วยคอลัมน์คือ บทนำ ข่าวภายใน บทข่าวสาร หรือข่าวบันเทิง เรื่องของคนดีคนเด่น ตอบจดหมาย ปัญหาในชีวิต (สตรี) เรื่องสั้น สตรีใน 5 ทวีป นิทานเพื่อหลานน้อย สิ่งควรรู้ ภาพยนตร์กลอนชวนหัว และเวทีส่งเสริมศิลปะวรรณคดีต่าง ๆ

บทเขียนต่าง ๆ ที่ลงหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นคนในกองบรรณาธิการ เขียนเอง (70%) และอีก 30% ต้องอาศัยเพื่อนร่วมงานเขียนส่งเข้ามา ในระยะแรกมีบรรณาธิการและนักเขียนทั้งหมด 12 คน

หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านเพศหญิงจำนวนมาก เพราะพิมพ์แจกจ่ายฟรีในกลุ่มเป้าหมายสตรี ทั้งในเมืองหลวงเวียงจันทน์ และต่างจังหวัด สำหรับการจัดจำหน่ายจะอาศัยเครือข่ายสหพันธ์แม่หญิงลาวที่มีอยู่ทุกสำนักงานองค์การของรัฐ ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

บรรณาธิการและนักข่าวนักเขียนของหนังสือพิมพ์นี้ส่วนใหญ่ได้เรียบจบปริญญาตรีจากประเทศรัสเซีย ประเทศเยอรมันตะวันออก ฮังการี และเวียดนาม และส่วนหนึ่งเคยได้ไปฝึกอบรมอยู่ประเทศไทย มาเลเซีย และออสเตรเลีย ด้วยการใช้จ่ายต่าง ๆ ได้จากงบประมาณของรัฐโดยศูนย์กลางสหพันธ์สตรีลาวเป็นผู้ออกทุนให้หมด และนอกจากนี้หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว ยังเคยได้รับการช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์จำนวนหนึ่ง เช่น รถกระบะ 1 คัน รถมอเตอร์ไซด์ 2 คัน กล้องถ่ายรูป เทปอัดเสียง และเครื่องขยายเสียงครบชุด 1 เครื่อง จากองค์การยูนิเซฟ พร้อมทั้งได้รับการช่วยเหลือจากภรรยาท่านเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำลาว โดยมอบกล้องถ่ายทำวิดีโอให้

หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวเป็นหน่วยงานราชการหนึ่งของศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว ด้วยเหตุนี้ทุกการเคลื่อนไหวของหนังสือพิมพ์ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว ในขณะที่เดียวกันนั้นก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมลาว โดยมีกรมสื่อมวลชนเป็นใจกลางในการควบคุมดูแลการเคลื่อนไหวของหนังสือพิมพ์ และนอกจากนั้นหนังสือพิมพ์ยังเป็นสมาชิกของสมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป.ลาวด้วย

หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ตั้งแต่ก่อตั้งจนปี 1986 ยังไม่มีการโฆษณาสินค้า หนังสือพิมพ์อยู่รอดเพราะรัฐให้งบประมาณอุดหนุนทั้งหมด และได้รับการช่วยเหลือ

จากองค์การจัดตั้งสากลประจำลาว

1.1.7 หนังสือพิมพ์ "หนุ่มลาว"

เริ่มดำเนินการในวันที่ 1 มกราคม 1979 โดยท่านดวงดี อินทวงศ์ เป็นบรรณาธิการคนแรก เขาเคยเป็นพนักงานโฆษณาชวนเชื่อมาก่อน และต่อมาเมื่อปี 1988 ท่านสมสุข สุกสหวัด จึงเข้ามาเป็นบรรณาธิการคนที่สอง และปัจจุบันมีท่านสีสุก สิมมะวง เป็นบรรณาธิการ

เนื้อหาหลักของหนังสือพิมพ์หนุ่มลาวคือเป็นการปลุกกระดมสมาชิกเขาวชนลาวเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาประเทศชาติ เผยแพร่แนวทางของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวให้เขาวชนเข้าใจ รวมทั้งให้มีความชื่นชมและให้เกิดมีการกระทำในกระบวนการต่าง ๆ เช่นให้เขาวชนกล้าหาญในการต่อสู้ปกป้องรักษาสร้างประเทศชาติ และเข้าร่วมเป็นทหารเพื่อปกป้องดินแดนลาวและความสงบสุขของบ้านเมือง

เป้าหมายของผู้อ่านคือเขาวชนทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 15-40 ปี ซึ่งมีทั้งหนุ่มสาวในสำนักงานพรรคของรัฐและองค์การจัดตั้งมวลชนต่าง ๆ ทั้งอยู่ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

นักเขียนนักข่าวและพนักงานประจำกองบรรณาธิการมีจำนวนไม่คงที่ บางระยะมีจำนวนสูงสุด 35 คน (1980-1986) และบางระยะต่ำสุด 12 คน (1987-1997) ท่านสีสุก สิมมะวงสืให้เหตุผลว่า "เวลาที่เรามีการเกิดกุนั้นรับเอาพนักงานเข้าทำงานไม่ยาก จึงมีจำนวนคนมาก ต่อมาพรรครัฐบาลให้ลดจำนวนลงคงเหลือเพียง 12 คน" พนักงานหรือนักเขียนส่วนใหญ่เป็นคนมีพรสวรรค์ชอบทำงานเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่สมัครเข้ามาทำงานนี้ และจำนวนคนได้มีการเรียนรู้เป็นระบบมาจากโรงเรียนในต่างประเทศ เช่น โขเวียด เวียดนาม และเรียนมาจากมหาวิทยาลัยครูดงโคก"

การจัดพิมพ์จำหน่ายของหนังสือพิมพ์หนุ่มลาวมียอดที่ไม่แน่นอน บางครั้งพิมพ์ออกเป็นรายปักษ์และบางครั้งเป็นรายสัปดาห์พิมพ์จำนวนครั้งละมากที่สุด 1,500 ฉบับ ต่ำสุด 1,200 ฉบับ และมีจำนวน 8 หน้า ถึง 16 หน้า

การจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์จะอาศัยการสั่งจองขององค์การเขาวชนของแต่ละท้องถิ่น และสำนักงานต่าง ๆ ในนครเวียงจันทน์ ลูกค้าสั่งจองด้วยตนเอง จะมีหน่วยงานของหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่จัดส่งให้ถึงที่ สำหรับต่างจังหวัดจะมอบให้

ไปรษณีย์เป็นผู้จัดส่งตามการสั่งจอง

ในระยะก่อน 1986 หนังสือพิมพ์จัดจำหน่ายโดยขายในราคาต่ำกว่ามูลค่าการพิมพ์ตัวอย่างปี 1979-1990 มูลค่าฉบับหนึ่ง 100 กีบ ขายเพียง 50 กีบ และส่งไปต่างแขวงต้องบวกค่าขนส่งเข้าไปแต่ยังขายราคา 50 กีบเหมือนขายอยู่เวียงจันทน์และหนังสือพิมพ์ไม่ได้โฆษณาสินค้า และไม่มีรายรับอื่นนอกเหนือจากงบประมาณของรัฐ ซึ่งเงินทุนและรายได้ของหนังสือพิมพ์ได้มาจากงบประมาณของรัฐโดยศูนย์กลางชาวหนุ่มลาวเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนทั้งหมด

ความรับผิดชอบชี้ว่าตรวจตราควบคุมสื่อหนังสือพิมพ์หนุ่มลาว คือ ศูนย์กลางชาวหนุ่มลาว เพราะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่พรรคตั้งขึ้นเพื่อดูแลเยาวชนลาวทั่วทั้งประเทศ หนังสือพิมพ์หนุ่มลาวต้องอยู่ใต้การควบคุมดูแลของศูนย์กลางชาวหนุ่มลาว พร้อมทั้งอยู่ใต้การดูแลของกรมสื่อมวลชนลาว และทั้งเป็นสมาชิกสมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป. ลาวด้วย ฉะนั้นหนังสือพิมพ์นี้จึงต้องอยู่ในความดูแลของหลายหน่วยงาน เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ และองค์การสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ของประเทศลาว

หนังสือพิมพ์หนุ่มลาวนอกจากจะสัมพันธ์กับหนังสือพิมพ์ของพรรคแล้ว ยังมี ความสัมพันธ์กับหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว หนังสือพิมพ์แรงงาน และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทั้งของพรรคและรัฐที่มีเยาวชนลาวสังกัดอยู่ทั่วประเทศ

1.1.8 หนังสือพิมพ์ "แรงงาน"

เริ่มดำเนินการในวันที่ 5 พฤศจิกายน 1980 โดยท่านเรืองสอนเป็นบรรณาธิการภายใต้การชี้แนะของคณะช่วยขยายสร้างตั้งศูนย์กลางสหสัมพันธ์กรรม บานลาว (สหพันธ์แรงงานลาว) ซึ่งมีท่านสนั่น สุกทิจัก เป็นประธานเวลานั้น นักข่าวนักเขียนส่วนใหญ่มาจากสำนักข่าวสารประเทศลาว หนังสือพิมพ์กองทัพอและหนังสือพิมพ์ประชาชน ในระยะแรกมีผู้ปฏิบัติงานประมาณ 10-15 คน ที่ทำงานในหนังสือพิมพ์

หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ คือ ปลุกระดมกรรมกรให้การศึกษาอบรมกรรมกรให้มีความรักชาติ ให้มีความขยันหมั่นเพียรทำการผลิต ผลักดันขบวนการของกรรมกรลาว และนำมติคำสั่งนโยบายของพรรคและรัฐบาลไปเผยแพร่ให้ชนชั้นแรงงานลาวได้รับทราบอย่างเป็นประจำควบคู่กับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความบันเทิงให้แก่กรรมกรในที่ทำงานต่าง ๆ

หนังสือพิมพ์แรงงานประกอบด้วยคอลัมน์หลัก ๆ คือ ข่าวเด่นในกระบวนการของกรรมกร สารแนะนำ (รู้ไว้ได้ประโยชน์) กระบวนการของชนชั้นแรงงานในต่างประเทศ สารบันเทิง และวรรณคดีซึ่งเป็นเรื่องสั้น

กลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์แรงงานคือสมาชิกกรรมบาลและกรรมกรในโรงงานต่าง ๆ รวมทั้งสมาชิกพรรคในสำนักงานของพรรคและรัฐบาลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นด้วย

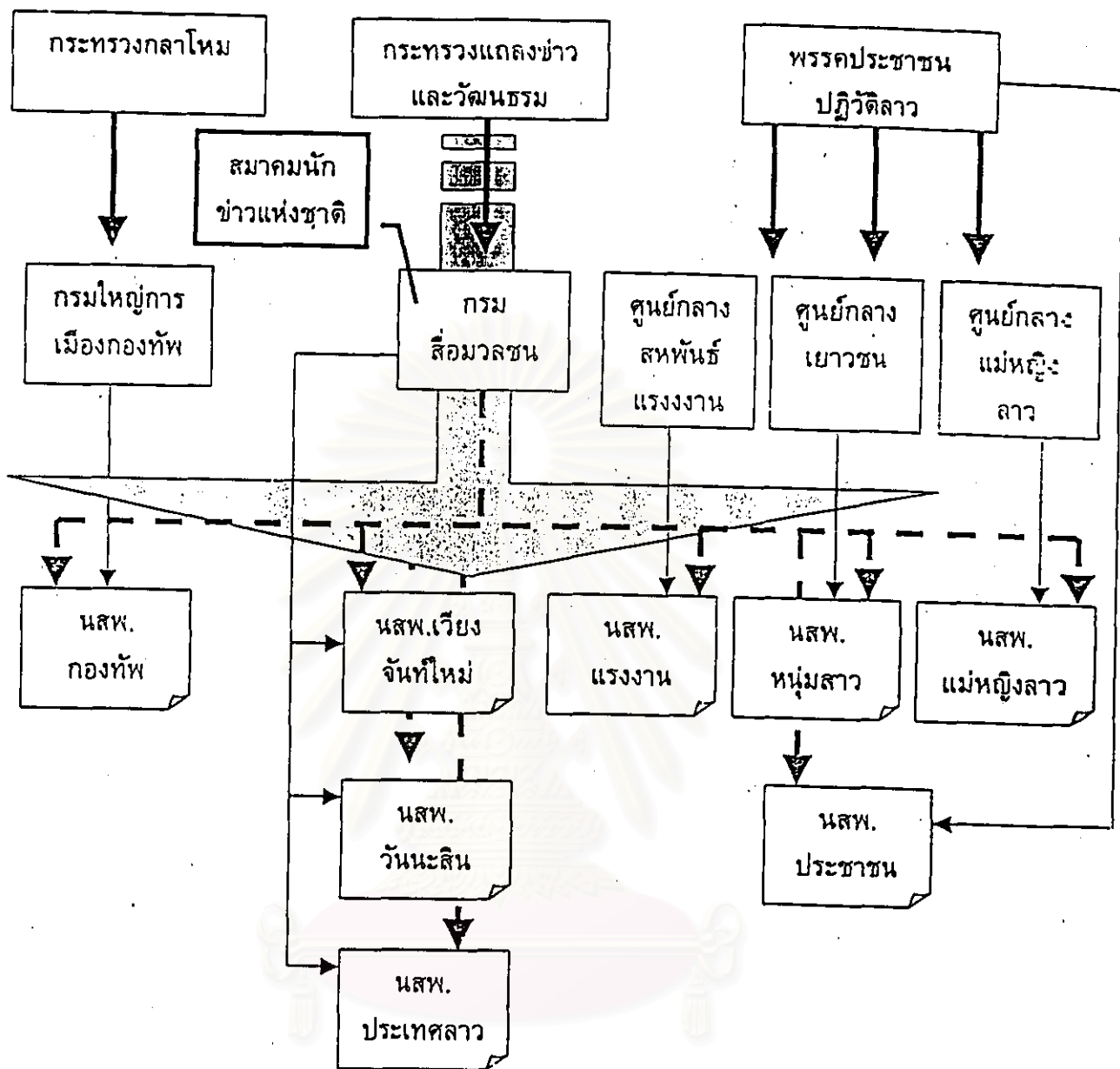
การจัดพิมพ์เป็นรายปักษ์ พิมพ์จำนวน 8 หน้า พิมพ์จำนวน 2,500 ฉบับ แจกจ่ายฟรี โดยมอบให้ตัวแทนของชนชั้นแรงงานแต่ละสำนักงานหรือแต่ละแขวง (จังหวัด) เป็นผู้ส่งต่อไปยังสมาชิกของตน ส่วนที่อยู่ต่างจังหวัดนั้นมอบให้ไปรษณีย์เป็นผู้จัดส่งตามการสั่งจองของกรรมกร ซึ่งจะมีตั้งแต่ระดับแขวง (จังหวัด) ลงไปจนกระทั่งในระดับเมือง (อำเภอ) ในขณะนั้นหนังสือพิมพ์ยังไม่มีการวางขาย

พนักงานประจำกองบรรณาธิการบางระยะมีจำนวนถึง 20 คน แต่โดยปกติจะมีพนักงานประจำ 7 คน ในนั้นมีนักข่าว 4 คน และพนักงานจัดหน้า, พิมพ์ดีด และบรรณาธิการ ซึ่งหนังสือพิมพ์แรงงานเป็นหน่วยงานหนึ่งของศูนย์กลางสหพันธ์กรรมบาลลาว และถูกการควบคุมโดยศูนย์กลางสหพันธ์กรรมบาลลาว และกระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรม

ความสัมพันธ์ภายในสื่อหนังสือพิมพ์ยุค 2

ผู้วิจัยขอสรุปความสัมพันธ์ภายในสื่อหนังสือพิมพ์ในยุคที่ 2 ตามแผนภูมิในหน้าถัดไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจ้าของดำเนินการ กำกับดูแล

แผนภูมิที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ในสื่อหนังสือพิมพ์ลาวในยุคที่ 2

จากแผนภูมิกข้างบน เราจะเห็นว่า สื่อหนังสือพิมพ์ลาวในยุคที่ 2 จะมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่น ไม่มีหนังสือพิมพ์ใดที่จะดำเนินโดยอิสระ ซึ่งแต่ละหนังสือพิมพ์จะมีความเกี่ยวข้องกับพรรคและหน่วยงานของรัฐ โดยมีกรมสื่อมวลชนเป็นใจกลางประสานความร่วมมือในการเสนอเนื้อหาต่าง ๆ

หนังสือพิมพ์ลาวในยุคนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่สนองต่ออุดมการณ์ของรัฐในการสร้างประเทศขึ้นมาใหม่

1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียงของลาวหลังปี ค.ศ. 1975 ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามระบบการเมืองและการปกครอง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งพระราชอาณาจักรและวิทยุกระจายเสียงของฝ่ายประเทศลาว ได้รวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวโดยเปลี่ยนชื่อมาเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงของพระราชอาณาจักรที่อยู่แขวงจำปาสักและแขวงหลวงพระบาง ได้กลายเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่น (ของแขวง) เช่นเดียวกับสถานีวิทยุกระจายเสียงของฝ่ายปะเทศลาวได้กลายเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงของแขวงหัวพัน (ซาเหิน)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 เป็นต้นมา รัฐบาลได้จัดเครือข่ายของการปฏิบัติงานวิทยุกระจายเสียงออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับกลาง (ของส่วนกลาง) และระดับท้องถิ่น การที่จัดเครือข่ายของการกระจายเสียงเช่นนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนบริการออกเป็นส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยพยายามจัดตามรูปแบบของบรรดาประเทศสังคมนิยม

การกระจายเสียงในระดับส่วนกลางก็คือสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ สถานีวิทยุกระจายเสียงนี้จะทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว และของรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ มีกำลังส่ง 200 KW กระจายเสียงด้วย 2 คลื่นพร้อม ๆ กัน คือ คลื่นสั้นระบบ (SW.) ความถี่ 6130 กิโลเฮิก หรือ 49 เมตร ด้วยความแรงส่ง 50 KW คลื่นกลาง (AM.) ความถี่ 580 กิโลเฮิก หรือ 517 เมตร ด้วยความแรงส่ง 150 KW สามารถกระจายไปได้ในรัศมี 400 KM หรือสามารถกระจายเสียงไปได้ประมาณ 65 % ของพื้นที่ทั่วประเทศ

การกระจายเสียงในระดับท้องถิ่น (แต่ยังไม่มีครบทุกแขวง) ประกอบด้วยสถานีวิทยุกระจายเสียงแขวงหลวงพระบาง, แขวงเวียงจันทน์, แขวงหัวพัน, แขวงสะหวันนะเขต และแขวงจำปาสัก สถานีวิทยุกระจายเสียงของแต่ละแขวงที่มีนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการถ่ายทอดสดจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติและมีการจัดทำรายการท้องถิ่นของตนเอง จากสถานีวิทยุกระจายเสียงของจังหวัด (แขวง)

ก็จะมีเครื่องรับฟังวิทยุกระจายเสียงของแต่ละหมู่บ้าน แต่ละโรงเรียน และเขตชุมชนจะมีการต่อสายด้วยระบบการส่งเสียงตามสายไปถึงหมู่บ้านเกือบทุกหมู่บ้าน ในหลายหมู่บ้านจะมีเครื่องขยายเสียงหรือลำโพงที่ติดตั้งอยู่บนเสาในเขตหมู่บ้านและย่านชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ฟังการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติและสถานีวิทยุกระจายเสียงของแขวงเป็นประจำ

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพยายามขยายเครือข่ายของการส่งเสียงตามสายจากแต่ละเมือง (อำเภอ) ไปยังประชาชนในหมู่บ้านและหมู่การผลิตหรือหน่วยสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่มีประชาชนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก

การกระจายเสียงของลาวในยุคนี้จะเป็นรายการเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของพรรคและรัฐบาล ข่าวเกี่ยวกับการผลิตของประชาชนที่เข้าในหน่วยสหกรณ์การเกษตรและโรงงานต่าง ๆ และนอกนั้นยังมีรายการเกี่ยวกับการศึกษาและรายการบันเทิง เนื้อหาข่าวส่วนใหญ่ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับแผนนโยบายของพรรคความสำเร็จของพรรคและรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นการป้องกันชาติ และการป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อย ความสำเร็จในทางการทูตและอื่น ๆ สำหรับข่าวต่างประเทศนั้นต้องได้มีการเลือกสรรเพื่อออกอากาศเพื่อป้องกันมิให้ประชาชนเชื่อฟังการโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงข้าม

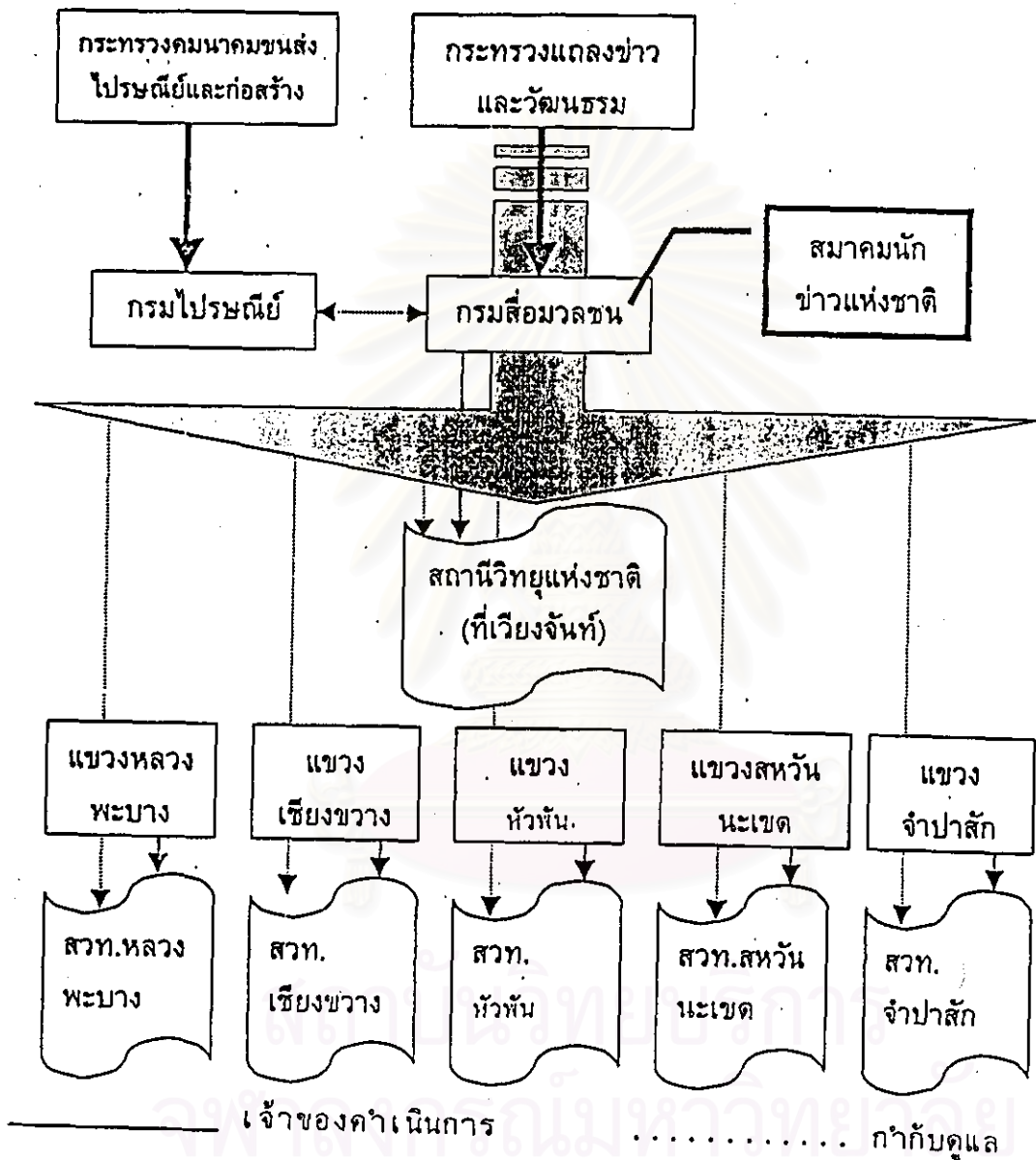
ภาษาที่ใช้ทางการกระจายเสียงนั้นใช้ภาษาลาวเป็นหลักนอกจากนี้ยังใช้ภาษาเผ่าชนกลุ่มน้อย เช่น ภาษาม้งและภาษากัมหมุในภาคกระจายเสียงภาษาชนเผ่าของลาว

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงของแขวง (จังหวัด) เป็นภาระหน้าที่ของคณะพรรคแขวงและคณะกรรมการปกครองแขวงเป็นผู้ควบคุมดูแลโดยตรง ในขณะที่เดียวกันนั้นยังต้องขึ้นกับการชี้แนะของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมโดยมีกรมสื่อสารมวลชนเป็นผู้ติดตามการดำเนินงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงของแต่ละแห่งในทั่วประเทศ

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ ออกอากาศวันหนึ่งเพียง 11.30 ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งภาคเช้าจะเริ่มตั้งแต่เวลา 5.30 น. - 11.00 น. และ

ภาคบ่ายเริ่มตั้งแต่เวลา 14.00 น. - 22.00 น. วิทยุกระจายเสียงของลาวพยายามกระจายเสียงไปให้ทั่วถึงประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ ด้วยการขยายเสียงจากลำโพง

ความสัมพันธ์ภายในสื่อวิทยุกระจายเสียงในยุคที่ 2

แผนภูมิที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ภายในสื่อวิทยุลาวในยุคที่ 2

สถานีวิทยุกระจายเสียงของลาวในยุคนี้มี 6 สถานี คือ วิทยุกระจายเสียงแห่งชาติและวิทยุกระจายเสียงแต่ละ แขวง มีอยู่ 5 แห่ง แต่ละสถานีของจังหวัดต้องขึ้น ต่อกรมสื่อสารมวลชนของกระทรวง แถลงข่าวและวัฒนธรรมและยัง ขึ้นกับเจ้าแขวงด้วย ส่วนของ

ระหว่างสถานีกระจายเสียงของแต่ละแขวงนั้นจะ ไม่ได้ขึ้นต่อกัน แต่มีความสัมพันธ์กันในหลายลักษณะ ที่แตกต่างกัน เช่น นายสถานีและ ผู้จัดจรรายการวิทยุกระจายเสียง

ของแต่ละแขวงต้องได้ผ่านการฝึกอบรมและภาคปฏิบัติกับสถานีแห่งชาติก่อนจะลงไปทำงานในแขวงในด้านกรกระจายเสียงของแต่ละสถานี นอกจากนี้สถานีทั้ง 5 แห่งนั้นต้องได้ถ่ายทอดสดรายการข่าวทั่วไปจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ ทุก ๆ เช้า เริ่มตั้งแต่ 7.00 น. - 7.30 น. ข่าวภาคเที่ยงและภาคบ่าย ส่วนรายการอื่นนั้นสุดแล้วแต่แต่ละสถานีจะถ่ายทอดหรือไม่

จึงเห็นว่าแต่ละสถานีวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ และนอกนั้นยังขึ้นต่อการขึ้นๆลงๆของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมด้วย

1.3 สื่อโทรทัศน์

สถานีวิทยุโทรทัศน์ของลาวเป็นสถานีแห่งแรกถูกสร้างขึ้นและดำเนินการเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 1983 ก่อนวันครบรอบการประกาศตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีอายุครบ 8 ปีบริบูรณ์ สถานีวิทยุโทรทัศน์ของลาวสร้างขึ้นด้วยทุนสมทบของรัฐบาลลาว และทุนช่วยเหลือของบรรดาประเทศสังคมนิยมจำนวนหนึ่ง ได้แก่ โซเวียต ฮังการี เวียดนาม และเยอรมันตะวันออก

ปัจจัยที่ผลักดันให้ลาวมีการสร้างสถานีวิทยุโทรทัศน์ คือ หนึ่งพรรคและรัฐบาลลาวเห็นความสำคัญของวิทยุโทรทัศน์ที่เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในตัวของมันเอง และเห็นว่าประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น ประเทศไทยและเวียดนามเขาก็มีหมดแล้ว และสองมาจากความต้องการของผู้ชมหรือการขยายตัวของสังคม ในขณะที่เดียวกันพรรคและรัฐบาลลาวได้มีแผนนโยบายต้องส่งเสริมและพัฒนาาระบบสื่อมวลชนลาวให้มีการขยายตัว แต่การสร้างสถานีวิทยุโทรทัศน์ของลาวสร้างขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่ระดับเศรษฐกิจของประเทศยังไม่ขยายตัว ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวยังฝืดเคือง รายรับแห่งชาติก็ยังไม่ดี แต่ลาวได้สร้างสถานีวิทยุโทรทัศน์ระบบสีโดยไม่ได้ผ่านระยะเวลากการขยายตัวของโทรทัศน์ขาวดำเลย

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งแรกของลาวออกอากาศในระยะแรกวันละ 3 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่เวลา 19.00 น. - 21.00 น. และต่อ ๆ มาจึงเพิ่มรายการออกอากาศขึ้นทีละเล็กละน้อย

เนื่องจากพรรคและรัฐบาลลาวถือว่าโทรทัศน์เป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลยิ่ง

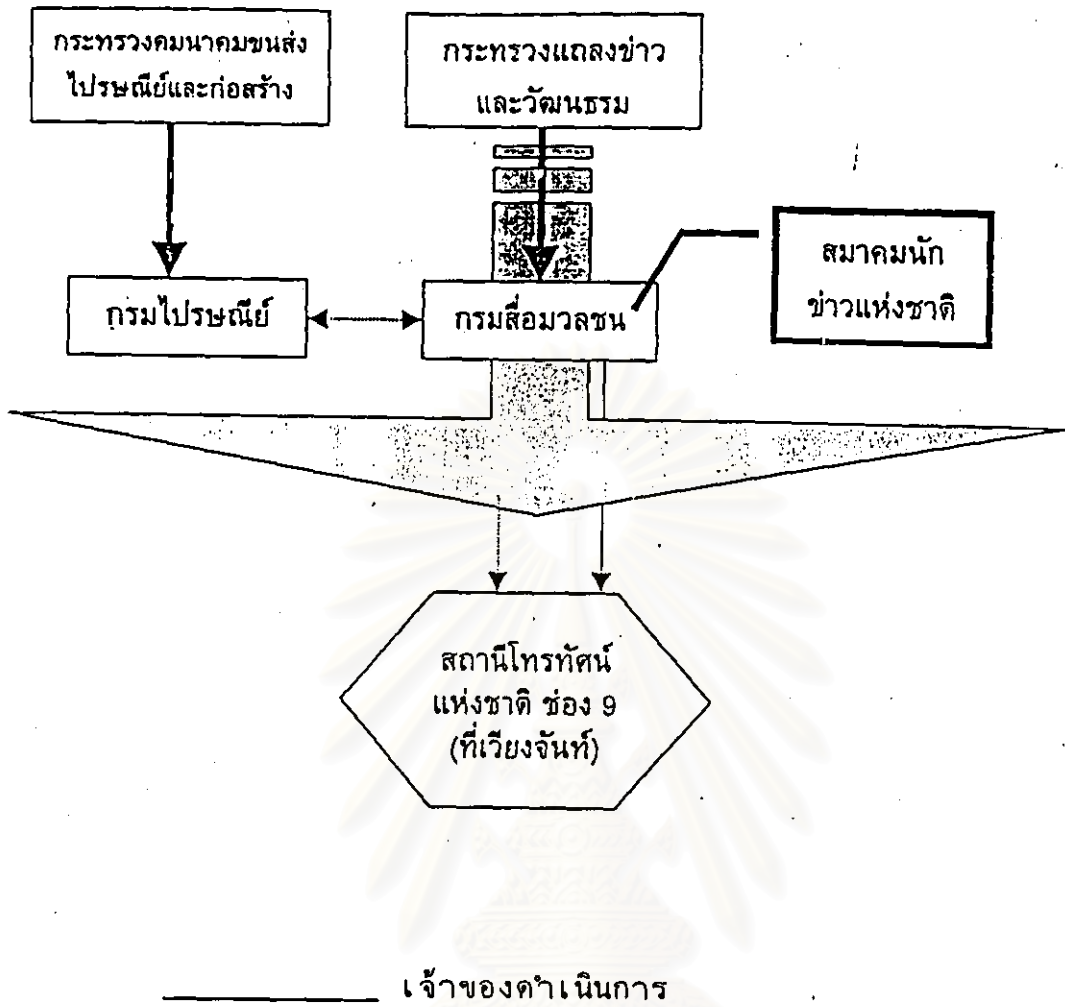
ในการโฆษณาชวนเชื่อและการเผยแพร่แนวทางนโยบายของพรรคและผลงาน
ด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเผยแพร่วัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้จึงพยายามสร้างความนิยมใน
โทรทัศน์ขึ้นในหมู่ประชาชน รัฐบาลจึงได้พยายามใช้อุปกรณ์เกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์ที่มี
อยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด มีการจัดส่งพนักงานที่เคยเป็นนักข่าววิทยุกระจายเสียง
ไปเรียนอย่างเป็นระบบด้านวิชาการ และด้านเทคนิคในบรรดาประเทศสังคมนิยม
และจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานทั้งภายในประเทศและส่งไปฝึกอบรมในประเทศ
เวียตนามและโซเวียต

จึงเห็นว่าพรรคและรัฐบาลลาวสร้างสถานีวิทยุโทรทัศน์ขึ้นก็เพื่อให้ทำหน้าที่
ที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้การศึกษาและความบันเทิงแก่ประชาชนแต่ที่
สำคัญคือใช้โทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์หรือเป็นเครื่องมือในการเผย
แพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง ส่งเสริมการผลิตเศรษฐกิจและการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงของชาตินั้นเอง

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (ช่อง 9) มีกำลังส่ง 5 KW สามารถแพร่ภาพ
และเสียงได้ในวงรัศมี 100 KW

ผู้วิจัยขออธิบายความสัมพันธ์ในสื่อวิทยุโทรทัศน์ตามแผนภูมิในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ภายในสื่อโทรทัศน์ลาวในยุคที่ 2

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมโดยมีกรมสื่อมวลชนเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของสถานี สำหรับพรรคประชาชนลาวจะมีความรับผิดชอบในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการโดยอิงตามการเสนอของกระทรวงแถลงข่าว และวัฒนธรรม

1.4 สื่อภาพยนตร์

ภายหลังจากปี ค.ศ. 1976 พนักงานที่ทำงานเกี่ยวกับภาพยนตร์ได้รวมตัวกันเข้าเป็นหนึ่งเดียวและเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่คือหน่วยผลิตภาพยนตร์ของฝ่ายราชอาณาจักรลาวยุบเลิกไป โรงภาพยนตร์ต่าง ๆ เริ่มซบเซาลง หลาย ๆ โรงงคการฉายด้วยหลายเหตุผล ทั้งในแง่ขาดทุนเพราะต้องได้เลือกภาพยนตร์ที่มีความเหมาะสมกับระบอบใหม่

พรรคและรัฐบาลลาวในยุคใหม่มีทัศนคติต่อสื่อมวลชนโดยรวม และต่อภารกิจภาพยนตร์ก็คือภาพยนตร์ต้องพยายามสะท้อนให้เห็นถึงยุคใหม่สังคมใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนใหม่ เหตุการณ์ใหม่ วิถีบุรุษใหม่ อุดมการณ์ใหม่ อารมณ์ใหม่ คุณธรรมใหม่ และคุณภาพใหม่ ในยุคของการปฏิวัติสังคมนิยมและการพัฒนาระบบสังคมนิยมและเพื่อที่จะโฆษณาชวนเชื่ออุดมการณ์สังคมนิยม เพราะลาววางเป้าหมายการก้าวเดินในอนาคตไปสู่ระบบสังคมนิยม นอกจากนี้ พรรคยังถือว่าภาพยนตร์ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะใช้ยกระดับมาตรฐานวัฒนธรรมของประชาชนฉะนั้นจึงไม่ควรให้มีภาพยนตร์เรื่องใดที่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่สิ่งใด ๆ ที่จะเป็อันตรายต่อการที่จะบรรลุเป้าหมายสำคัญที่สุดของระบบใหม่นั้นคือสร้างระบบสังคมนิยม

รัฐบาลใช้มาตรฐานที่เข้มงวดกวดขันที่สุดต่อการควบคุมการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศและรัฐเป็นเจ้าของเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับการผลิตและการถ่ายทำภาพยนตร์แต่ผู้เดียว และออกกฎหมายสั่งขึ้นมาเพื่อควบคุมให้ภาพยนตร์นำเข้าจากต่างประเทศและสร้างขึ้นมาใหม่ต้องมีเนื้อหาเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์อันถูกต้องและสอดคล้องกับวัฒนธรรมใหม่ของชาติ ตลอดจนควบคุมดูแลกระบวนการผลิตภาพยนตร์ทุกขั้นตอนและควบคุมการส่งภาพยนตร์ออกฉายตามที่ต่าง ๆ ทั่วสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เมื่อปี ค.ศ. 1976 รัฐบาลลาวได้สร้างเป็นกรมรูปเงา (กรมภาพยนตร์) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการถ่ายทำภาพยนตร์ ซึ่งรวมทั้งผู้เขียนและบรรณาธิการอยู่ด้วยกัน เพื่อทำการผลิตภาพยนตร์.....

เนื่องจากว่าในช่วงปี ค.ศ. 1976-1983 ลาวยังไม่มีวิทยุโทรทัศน์ จึงพยายามสร้างภาพยนตร์ขึ้น แต่ก็สร้างภาพยนตร์ได้เพียงเรื่องเดียวคือ "เสียงปืนจากทุ่งไห" สร้างสำเร็จเมื่อปี ค.ศ. 1983 แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองเป็น

ภาพยนตร์ข่าวการเมืองมากกว่าความบันเทิงภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างขึ้นโดยความร่วมมือทางวิชาการจากประเทศเวียดนาม และฝ่ายลาวโดยมีท่านสมจิต พลเสนา เป็นผู้กำกับและนางสาวคำแสงเดือน เป็นนักแสดง

เค้าโครงเรื่องของภาพยนตร์จะต้องสอดคล้องกับนโยบายของพรรคซึ่งกำหนดว่า การสร้างภาพยนตร์ต้องทุ่มเทพลังงานทั้งหมดของตนเพื่อผลิตภาพยนตร์ที่มีความสำคัญต่อมวลชนทั้งหมด ภาพยนตร์ที่มีความสำคัญต่อมวลชนทั้งหมดก็คือ ภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความคิดความขยันหมั่นเพียรของมวลชน และ ภาพยนตร์นั้นต้องสะท้อนวิถีชีวิตความคิดและความขยันหมั่นเพียรของมวลชนด้วยสายตาของผู้นำลาว

แต่แล้วการสร้างภาพยนตร์ของลาวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะหลายสาเหตุนับตั้งแต่จากการขาดแคลนบุคคลากรที่มีความสามารถ การขาดเงินทุน ผู้สร้างเป็นคนของรัฐ และรัฐบาลไม่มีเงินทุนเพียงพอสำหรับสร้างภาพยนตร์ ค่าตัวนักแสดงภาพยนตร์ก็มีน้อยที่สุด และอุปกรณ์การถ่ายทำภาพยนตร์ที่มีก็เก่าแก่ล้าสมัยไปแล้ว ไม่มีเงินที่จะซื้อใหม่ จึงทำให้ภารกิจการสร้างภาพยนตร์ของลาวในช่วงนี้มีจำนวนจำกัด และถ้ามีก็เป็นเพียงภาพยนตร์ข่าวและสารคดีต่าง ๆ ทางการเมืองเท่านั้น

โรงภาพยนตร์จำนวนหนึ่งที่ยังสื่อต่อดำเนินการก็ต้องปฏิบัติตามการกวดขันควบคุมของรัฐบาล ภาพยนตร์ทุกเรื่องที่จะนำมาฉายต้องได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากเจ้าหน้าที่พนักงานที่มีสิทธิอำนาจเสียก่อนจึงจะฉายได้ จากนั้นก็เป็นเหตุให้ภาพยนตร์ลาวไม่มีฉายในโรงภาพยนตร์ต่าง ๆ ไม่มีการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศเข้าฉายในโรงภาพยนตร์เลย

ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อ

หากจะพิจารณาระบบสื่อมวลชนลาวโดยละเอียดจะพบว่าองค์ประกอบที่เป็นสื่อแต่ละสื่อต่างก็มีอำนาจดำเนินการด้วยตนเอง ไม่มีองค์ประกอบใดที่ขึ้นตรงต่อกัน แต่เราจะเห็นว่าสื่อแต่ละสื่อต่างก็จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ให้แก่การบริหารและดำเนินงานสื่อมวลชนโดยรวม และการขึ้นต่อกันและกันระหว่างสื่อต่างชนิดนั้น มีการรวมตัวกันอย่างแน่นแฟ้นเช่นต่างก็ขึ้นตรงกับกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมและยังรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสมาคมนักข่าวของลาว ถึงแม้ว่า แต่

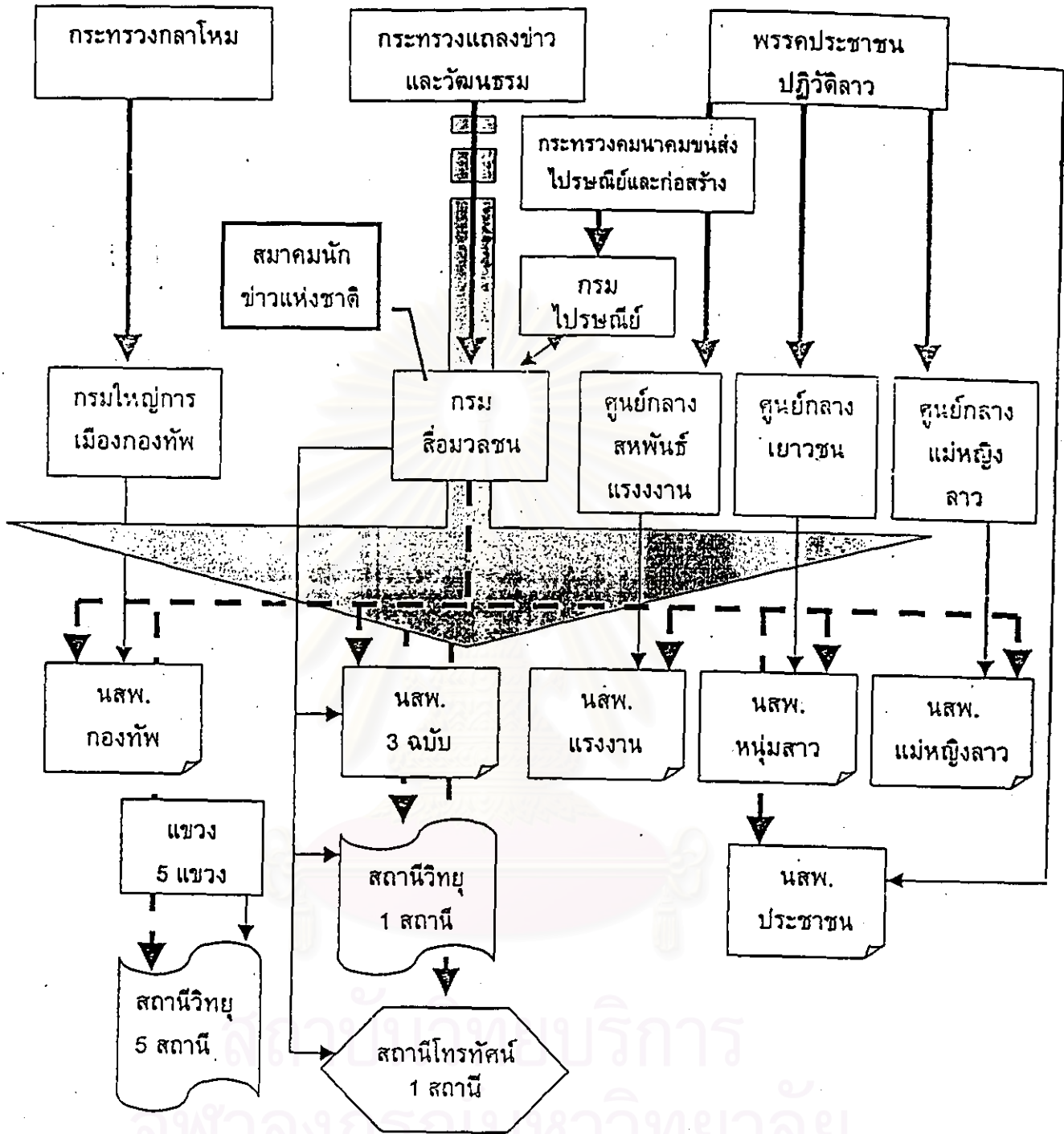
ละสื่อจะมีอิสระในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของตนแต่ก็ต้องคำนึงถึงหน้าที่ และผลประโยชน์ส่วนรวมโดยการมอบหมายความรับผิดชอบขององค์การบังคับบัญชา ของตนอย่าง เช่นกระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรมและกระทรวงที่ตนสังกัดอยู่ไม่มีสื่อ ประเภทใดที่ดำเนินงานอย่างเป็นอิสระที่ปราศจากการควบคุมดูแลของต้นสังกัด

ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับองค์ประกอบอื่นในระบบสื่อสารมวลชนลาว

องค์ประกอบที่จะเสนอต่อไปนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นลูกโซ่ต่าง ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและมีการขึ้นต่อกันในลักษณะผู้นำและผู้ถูกนำเพื่อดำรง ไว้ได้ซึ่งระบบ ซึ่งผู้วิจัยขออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับองค์ประกอบอื่น ๆ ในระบบ สื่อมวลชนลาวในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

..... เจ้าของดำเนินการ

..... กำกับดูแล

แผนภูมิที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ระบบสื่อมวลชนลาวในยุคที่ 2

จากแผนภูมิ ผู้วิจัยขออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบสื่อมวลชนลาวในยุคนี้ดังนี้

สื่อแต่ละชนิดจะมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐในลักษณะที่แตกต่างออกไป แต่สื่อทุกประเภทต้องอยู่ใต้การดูแลของของกรมสื่อมวลชน โดยกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้แต่งตั้งเจ้าพนักงานประจำกรมสื่อมวลชนและกรมสื่อมวลชนมีสิทธิเสนอรัฐมนตรีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมในการแต่งตั้งโยกย้ายผู้อำนวยกาฯ หัวหน้าสถานีหรือบรรณาธิการหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์เพื่อให้อำนวยกาฯ เาคนเข้าทำงานในองค์กรสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

องค์กรสื่อสารมวลชนที่ขึ้นตรงต่อการกำกับดูแลของกรมสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ "ประชาชน" "ใบข่าวสารประเทศลาว" "สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ", "สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ", วารสาร "วันนะสิน" และ "วารสารอรุณาใหม่"

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรสื่อสารมวลชนดังกล่าวต่อกรมสื่อมวลชนมีลักษณะที่ขึ้นต่อการนำหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ถูกนำทุกการเคลื่อนไหวขององค์กรสื่อสารมวลชนต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมสื่อมวลชน กรมจะวางนโยบายหลัก ๆ ให้องค์กรสื่อสารมวลชนเป็นกรอบในการดำเนินงานและกรมมีสิทธิเสนอให้กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมแต่งตั้งหรือโยกย้ายพนักงานสื่อมวลชนโดยมอบให้คณะผู้อำนวยกาฯ แต่ละองค์กรสื่อสารมวลชนจัดการและดูแลนักข่าวและพนักงานประจำกองบรรณาธิการ

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือพิมพ์กองทัพ, หนังสือพิมพ์แรงงาน, หนังสือพิมพ์หนุ่มลาว หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว และหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่นั้นกรมสื่อมวลชนลาวจะเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมในการดูแลทางวิชาการและกำหนดนโยบายหลัก ๆ เพื่อให้ดำเนินงานถูกต้องตามหลักวิชาการเท่านั้น ไม่มีส่วนตัดสินใจและควบคุมโดยตรง องค์กรที่มีอำนาจแต่งตั้งเลื่อนชั้นหรือโยกย้ายผู้อำนวยกาฯ หรือหัวหน้าหนังสือพิมพ์นั้นเป็นความรับผิดชอบขององค์กรที่ขึ้นนำ เช่น หนังสือพิมพ์กองทัพโดยใต้การขึ้นนำการควบคุมดูแลของกระทรวงกลาโหม โดยกระทรวงกลาโหมเป็นผู้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ไปประจำกองบรรณาธิการและเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์แรงงานก็ดำเนินงาน

การควบคุมดูแลโดยศูนย์กลางสหพันธ์กรรมบาลลาว, หนังสือพิมพ์หนุ่มลาว จะอยู่ภายใต้การนำของศูนย์กลางเยาวชนลาวและหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวอยู่ภายใต้การนำของศูนย์กลางสหพันธ์สตรีลาว

สำหรับวิฤกษ์กระจายเสียงของท้องถิ่นแขวงหลวงพระบาง, หัวพัน, เชียงขวาง, สะหวันนะเขต และจำปาสักนั้นแต่ละสถานีล้วนต้องขึ้นกับการขึ้นควบคุมบัญชาของคณะพรรคและอำนาจการปกครองของท้องถิ่นนั้นไม่ว่าจะเป็นงานบุคคลที่เข้าทำงาน งานด้านการเงิน และการกำหนดเนื้อหาของการนำเสนอข่าวและรายการต่าง ๆ ต้องผ่านผู้นำของตน และกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมลาว โดยการเสนอของแต่ละแขวง (จังหวัด) เป็นผู้อนุมัติแต่งตั้งคนเข้าทำงานตามการเสนอของแขวงดังกล่าว

ทางด้านสมาคมนักข่าวแห่งชาติจะเป็นผู้ดูแลด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพของสื่อมวลชน แต่ทุกองค์กรสื่อสารมวลชนล้วนเป็นสมาชิกของสมาคมนักข่าวแห่งชาติ ซึ่งสมาคมนักข่าวแห่ง สปป.ลาวได้กำหนดในระเบียบของตนในมาตรา 3 ไว้ว่า "สมาคมนักข่าวแห่ง สปป.ลาวเป็นตัวแทนสิทธิเป็นเจ้าของความปรารถนาและผลประโยชน์ของเหล่านักข่าวลาว สามัคคีปลุกกระตมนักข่าวเพื่อเสริมขยายความสามารถเพื่อให้เคียงบ่าเคียงไหล่ร่วมกับบรรรคากการจ้ดตั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและประชาชนลาวเผ่าต่าง ๆ สู้ชนปฏิบัติสองหน้าที่ยุทธศาสตร์ของพรรคคือปกป้องรักษาประเทศชาติและพัฒนาประเทศชาติเพื่อความเข้มแข็งของประเทศชาติ และความสันติสุขของประชาชนลาว"

สมาคมนักข่าวแห่งชาติได้เงินสนับสนุนจากรัฐบาลโดยงบประมาณของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม นอกนั้นยังได้จากการประกอบของสมาชิกนักข่าวแห่งชาติ หรือได้จากองค์กรสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

สรุปแล้วความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับองค์กรประกอบอื่น ๆ นอกกระบบสื่อมวลชนลาวมีลักษณะ เป็นทางการอย่างแน่นแฟ้นไม่มีองค์กรประกอบใดในระบบย่อยขององค์กรสื่อมวลชนลาวที่ดำเนินงานอย่างเป็นอิสระด้วยตนเอง แต่ต้องขึ้นกับการตรวจตราควบคุมและดูแลขององค์กรจัดตั้งทางสังคม ซึ่งจะมีความมากน้อยต่างกัน แต่ละองค์กรสื่อมวลชนจะมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานวิชาชีพของตนตามเป้าหมายและนโยบายรวมของผู้บังคับบัญชา

2. สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อระบบสื่อสารมวลชน

ระบบสื่อสารมวลชนลาวเป็นระบบองค์การสื่อสารระบบหนึ่งในสังคมลาว ซึ่งทำหน้าที่ในด้านสื่อสารมวลชนที่มีบทบาทและอิทธิพลในชีวิตประจำวันของมวลชนทั่วไป

ด้วยเหตุที่สื่อมวลชนมีบทบาทและอิทธิพลต่อประชาชนอย่างกว้างขวางนี้เอง สื่อมวลชนลาวจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับสถาบันสังคมอื่น ๆ ที่แวดล้อมอยู่ ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของระบบสื่อสารมวลชนลาวมีด้วยกันหลายประการ แต่ปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่พิจารณาแล้วมีปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัจจัยทางด้านการเมือง

ระบบสื่อสารมวลชนลาวมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองมาทุกยุคทุกสมัยตั้งแต่ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ "ประชาชน" เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 1950 เรื่อยมา มากบ้างน้อยบ้าง ตามสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในยุคจินตนาเก่า (1976-1985) ระบบสื่อสารมวลชนได้มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองเป็นอย่างมาก เพราะพรรคและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ตระหนักถึง อนุภาพของสื่อมวลชนโดยเฉพะอย่างยิ่งวิหุยกะจายเสียงที่มีอิทธิพลอย่างสูงในการโน้มน้าวจิตใจและความเชื่อของประชาชน โดยนำมาใช้เป็นกระบอกเสียงที่สำคัญของพรรคและรัฐบาล รวมทั้งเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐและความเป็นเอกภาพภายในประเทศ

ท่านบัวบาน วระบุน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม กล่าวว่

"หลังวันที่ 2 ธันวาคม 1975 ประเทศลาวได้รับการสถาปนาเป็น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ได้รวมตัวเป็น เอกภาพหนึ่งเดียว โดยอยู่ภายใต้การนำพาของพรรคและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว สื่อมวลชนต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวง แถลงข่าวและวัฒนธรรม ซึ่งมีคนมาจากฝ่ายปะเทดลาวเป็นแกนนำในกระทรวง ต่าง ๆ ในช่วงระยะปลดปล่อยใหม่ ๆ นั้น สื่อมวลชนลาวได้รวมตัวกันเข้าเป็น หนึ่งเดียวกัน บางองค์การสื่อมวลชนก็ถูกยุบเลิกล้มตายเป็น ซึ่งมีทั้งวิหุยกะจาย เสียงด้วย เพราะขาดเครื่องอะไหล่ ขาดทุนและอีกอย่างเนื้อหารายการที่เคยทำ

ออกอากาศในเมื่อก่อนนั้นมา ถึงยุคนี้ไม่มีความเหมาะสมและไม่สามารถออกอากาศได้
วิธีการเสนอข่าว ลักษณะและตัวเนื้อหาข่าวก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามระบบการเมือง
ที่สำคัญคือ อุดมการณ์มีความแตกต่างกัน ตัวบุคคลที่เคยทำงานในฝ่ายราชอาณาจักรลาว
ไม่คุ้นเคยกับระบอบใหม่จึงจำเป็นต้องหลบหนีไปต่างประเทศ"

จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองอย่างถึงรากถึงโคนที่สังคมน
ลาวไม่เคยมีมาก่อนได้เกิดขึ้น ฝ่ายปะเทดลาวสามารถยึดได้ชัยชนะและเปลี่ยน
ระบอบการปกครองแบบราชาธิปไตยมาเป็นระบอบการปกครองแบบสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชน ทุกอย่างในสังคมนลาวได้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยไม่ว่าใน
ด้านการเมือง สังคม รวมทั้งระบบสื่อสารมวลชนที่เคยมีเอกชนเป็นเจ้าของสื่อ
ประเภทหนังสือพิมพ์ก็ถูกยุบไปด้วยกัน พวกนักสื่อสารมวลชนในฝ่ายราชอาณาจักรลาว
ไม่คุ้นกับระบอบใหม่ ทั้งมีส่วนกลัวระบอบใหม่ และที่สำคัญเมื่อไม่ได้มีการโฆษณาสินค้า
ในสื่อมวลชนแล้ว รายได้ก็ลดลงเพราะอาศัยแต่การขายหนังสือพิมพ์ก็ไม่อาจคุ้มได้ จึง
ต้องยุบเลิกกิจการไปทำอย่างอื่น

ท่านสอน คำวานวงศ์สา อธิบดีรัฐมนตรีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม
กล่าวเสริมว่า "สื่อมวลชนลาวกำเนิดเกิดขึ้นตามความเรียกร้องต้องการของ
กระบวนการปฏิวัติทางสังคมนลาวเองและเกิดจากกระบวนการต่อสู้เพื่อทองเออาสิทธิเสรี
ภาพและความเป็นเอกราชของชาติ กระบวนการต่อสู้ปฏิวัติได้นำไปสู่การกำเนิด
เกิดมีสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ซึ่งเริ่มแรกยังเป็นรูปใบปลิวใบแจ้งข่าว แล้วจึง
พัฒนาเป็นหนังสือพิมพ์ และต่อมาก็เกิดมีวิทยุกระจายเสียงมีภาพยนตร์และวิทยุโทรทัศน์
ซึ่งสื่อแต่ละประเภทรุ่นนั้นล้วนเกิดจากความต้องการทางการเมืองและเมื่อสถานการณ์
ทางการเมืองเปลี่ยนแปลง สื่อมวลชนก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย"

สำหรับสถานการณ์ทางการเมืองทั่วไปในยุคนี้ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว
และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ทำการปกครองประเทศ
แบบระบบสังคมนิยมได้ใช้มาตรการเฉียบขาดกับกลุ่มคนที่หวังก่อการโค่นล้มระบอบ
ใหม่ และนักการเมืองฝ่ายราชอาณาจักรที่ยังทำการเคลื่อนไหวก่อการกระทำที่เป็น
ปรปักษ์ต่อระบอบใหม่ โดยการจับกุมและคุมขังหรือจัดส่งไปศูนย์ฝึกอบรมเพื่อล้าง
สมองบุคคลดังกล่าวให้กลับกลายมาเป็นพลเมืองดีของชาติ นักการเมืองและผู้ที่ดิน
ตัวในทางการเมืองถูกจับกุมและหลายคนต้องหลบหนีไปต่างประเทศ ไปรวมตัวกับ

คนลาวอยู่ต่างประเทศได้รับการช่วยเหลือจากประเทศตะวันตกกลับมาต่อสู้กับรัฐบาลอย่างเช่นพวกนายพลวางปาว และพวกที่ยังมีความเชื่อว่าจะกลับมาปลดปล่อยพื้นฟูชาติลาวคืนใหม่

ในส่วนของสื่อมวลชน รัฐบาลลาวได้ใช้มาตรการเข้มงวดตรวจสอบหนังสือพิมพ์ แต่งตั้งบุคคลที่พรรคมีความไว้วางใจไปรับผิดชอบในสื่อประเภทต่าง ๆ และไม่อนุญาตให้บุคคลที่ไม่มีความหวังดีต่อระบอบใหม่ เข้าทำงานสื่อสารมวลชน

องค์กรสื่อสารมวลชนลาวอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจากรัฐบาลโดยจัดตั้งเป็นกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาการ ซึ่งมีท่านสีสะนะ สีसान เป็นรัฐมนตรีคนแรกของ สปป.ลาว ท่านสีสะนะ สีसान เป็นเพื่อนสนิทของท่านไกสอน พรมวิหาร นายกรัฐมนตรีในเวลานั้น

ท่านจุมมา จันทลังสี โฆษกวิฑูกระจายเสียงแห่งชาติและอดีตข้าราชการประจำสถานีวิฑูกระจายเสียงแห่งราชอาณาจักรลาวกล่าวถึงจุดประสงค์ของการก่อตั้งสถานีวิฑูกระจายเสียงแห่งพระราชอาณาจักรลาวว่า "เพื่อโฆษณาทางการเมือง เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและความบันเทิง แต่เนื่องด้วยว่าเวลานั้น (1968-1974) ยังมี 2 ระบบการเมืองที่แตกต่างกัน ฉะนั้นสถานีวิฑูกระจายเสียงของฝ่ายราชอาณาจักรลาวก็ถูกนำไปใช้เพื่อกล่าวโจมตีฝ่ายปะเทดลาวและปลุกระดมประชาชนให้เชื่อฟังฝ่ายตนและตอบโต้ฝ่ายตรงกันข้ามด้วยเหตุนี้เมื่อฝ่ายปะเทดลาวได้ชัยชนะ สถานีวิฑูกระจายเสียงทั้งหมดของฝ่ายราชอาณาจักรลาวก็ต้องมอบให้เป็นของรัฐบาลในระบอบใหม่"

การเมืองลาวมีบทบาทโดยตรงต่อองค์กรสื่อสารมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการเสนอข่าวและบทความต่าง ๆ ที่ออกเผยแพร่ในสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ซึ่งเรามักเห็นการแต่งตั้งโยกย้ายบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม และเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่เป็นผู้อำนวยการและคณะบรรณาธิการขององค์กรสื่อมวลชนหรือผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนพนักงานนักข่าวประจำหนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์และวิฑูกระจายเสียง นอกจากการแต่งตั้งและโยกย้ายผู้บริหารระดับสูงแล้วบุคคลผู้เป็นแกนนำระดับสูง (รัฐมนตรีในกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม มีบางสมัยได้เป็นสมาชิกกรรมการการเมืองศูนย์กลางพรรค) ยังต้องให้ความคิดเห็นคำแนะนำโดยตรงหรือผ่าน

ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายข่าวด้วยวาจาให้พิจารณาและระมัดระวังการเสนอข่าว
ใดข่าวหนึ่งเป็นพิเศษ

ในช่วงระยะจินตนาการเก่า (1976-1985) นี้ การเมืองมีส่วนในการ
กำหนดรายละเอียดในการเสนอข่าวด้วย กล่าวคือในแต่ละวันทางกองเลขากรม
การเมืองหรือเลขานุการประจำบุคคลที่เป็นแกนนำจะโทรศัพท์หรือมีจดหมายส่งมาตี
เตือนกองบรรณาธิการข่าวเป็นประจำ และเรียกตัวบรรณาธิการข่าวมาสอบถาม
เมื่อมีข่าวที่ไม่ชัดเจน หรือเป็นข่าวที่ไม่มีประโยชน์หรือเป็นผลในทางลบให้แก่
ระบอบใหม่ หน่วยงานที่เป็นเสนาธิการให้แก่ผู้นำจะส่งจดหมายข่าวและเนื้อหาของ
ข่าวไปให้สื่อหนังสือพิมพ์ และหรือวิทยุกระจายเสียง หรือให้กระทรวงแถลงข่าวส่ง
ผู้สื่อข่าวไปทำข่าวตามความหมายข่าวที่ให้มาทุกข่าว ข่าวหรือบทที่ทางผู้นำส่งมา
ให้นั้นตัดออกไม่ได้ โดยเนื้อหาข่าวก็เป็นในลักษณะข่าวพิธีการ และการประชาสัมพันธ์
ผลงานของรัฐบาลนั้น หรือเรียกได้ว่า เป็นกระบอกเสียงของพรรคและของรัฐบาล
อย่างแท้จริง

ในช่วงนี้ประเทศลาวจะได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาประเทศสังคมนิยม
ตะวันออก เช่น โซเวียต เวียดนาม และเยอรมันตะวันออกในด้านต่าง ๆ สำหรับ
สื่อมวลชนนั้นจะได้รับการช่วยเหลือจากประเทศเหล่านั้นในหลายด้าน เช่น อุปกรณ์
เครื่องมือทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องพิมพ์หนังสือพิมพ์ และที่สำคัญ คือ รับเอาคน
ลาวไปเรียนไปฝึกอบรมวิชาการด้านหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และช่าง
เทคนิควิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์

ด้วยเหตุนี้ นักสื่อสารมวลชนจึงมีความทราบซึ่งลักษณะเนื้อหา รูปแบบ และ
วิธีการของสื่อมวลชนตามแบบฉบับของสังคมนิยม

ตามความเข้าใจของนักสื่อสารมวลชนลาวแล้ว ข่าวหมายถึงการอธิบายถึง
กระบวนการต่าง ๆ ของสังคม ดังนั้นลักษณะเนื้อหาที่เป็นการแจ้งข่าวหรือ
แจ้งความตามแบบตะวันตกจึงมีน้อย เพราะเหตุผลว่าธุรกิจเอกชนมีน้อยอยู่แล้ว
ยังไม่พอลูกค้าแต่ละบริษัทหรือแต่ละหัวหน้ายเศรษฐกิจนั้นก็ยังไม่ค่อยลงโฆษณาแจ้งข่าว
สินค้าของตน

การเสนอข่าวสดนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติ
หน้าที่ของสื่อมวลชน ผู้ทำการสื่อสารมวลชนก็ทำหน้าที่เป็นนักโฆษณาชวนเชื่อและ

นักงใจด้วย นักข่าวและบรรณาธิการสื่อมวลชนลาวต่างก็พยายามทำหน้าที่เป็น นักโฆษณาชวนเชื่อและนักงใจด้วย

ตามความคิดของนักสื่อมวลชนแล้ว เหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นย่อมมีความ คล้ายคลึงกันอยู่มาก นักข่าวและบรรณาธิการอาจเลือกหยิบจากรายงานต่าง ๆ ของตนตามที่ตนจะประสงค์ เพื่ออธิบายให้เห็นถึงกระบวนการทางสังคมซึ่งตนจะ ต้องการให้ผู้รับสารได้รับทราบตามนั้น

ฉะนั้น บรรณาธิการจึงไม่จำเป็นต้องรายงานเหตุการณ์ใดเหตุการณ์ หนึ่งในทันทีที่เกิดขึ้น เพราะยังมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่อาจนำมาใช้อธิบายสิ่งที่ต้องการ ให้ผู้รับสารได้ทราบ

เนื้อหาของสื่อมวลชน โดยเฉพาะเนื้อหาของหนังสือพิมพ์นั้นเกือบจะไม่ เรียกว่าข่าว เพราะไม่มี "ความน่าสนใจ" และ "ความสำคัญ" ซึ่งมันไม่เหมือนกับทัศนคติของฝ่ายตะวันตกที่ว่า "ข่าว" จะต้องเป็นข้อเท็จจริงและเป็นเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นทันทีทันใด และมีความน่าสนใจและความสำคัญตามทัศนคติของบรรณาธิการข่าว ของสื่อมวลชนลาว ข่าวเป็นเรื่อง "บริการ" เพื่อพรรค เพื่อรัฐบาล เพื่อโรงงาน และเพื่อชาวเกษตรกรในทุ่งไร่นา ซึ่งถูกมุ่งหวังว่าจะต้องเพิ่มอัตราการผลิตให้ มากที่สุด และบรรณาธิการจะเป็นผู้คอยคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้ในกำมือ เหตุที่ บรรณาธิการทำเช่นนี้ก็เพราะผู้ทำการสื่อสารมวลชนทั้งหมดเป็นคนของพรรคเป็นผู้ จงรักภักดีต่อพรรคและต่อประเทศชาติ บรรณาธิการไม่อาจจะทำในสิ่งที่เป็นการ วิพากษ์วิจารณ์พรรคและรัฐบาลได้

2.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

ความเคลื่อนไหวทางด้านเศรษฐกิจรวมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการ ของระบบสื่อสารมวลชนลาวเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะแรงผลักดันที่สามารถกำหนด โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรที่กิจการสื่อสารมวลชนเป็นของรัฐ ประกอบกับรายได้ ทั้งหมดของสื่อมวลชนลาวอาศัยงบประมาณของรัฐอย่างเดียว เมื่อรายได้แห่งชาติ ลดลงทำให้สื่อมวลชนดำเนินงานได้ไม่เต็มที่

ในยุคที่เรียกกันว่าเป็นยุคจินตนาการเท่านั้น ในระยะ 1-2 ปีแรก สภาวะ เศรษฐกิจของลาวได้ตกต่ำอย่างรุนแรง อันเนื่องมาจากเศรษฐกิจของชาติยังอยู่ใน

สภาวะที่ล่าช้าที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นเศรษฐกิจธรรมชาติและกึ่งธรรมชาติ ในขณะเดียวกันนั้นผลสะท้อนของสงครามที่ยาวนานเป็นเวลาหลายสิบปี และผลสะท้อนของลัทธิล่าเมืองขึ้นทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ที่ครอบงำประเทศลาวเป็นเวลาหลายทศวรรษยังคงเป็นปัญหาหนักหน่วงที่ระบอบใหม่ต้องแก้ไข

ระบอบเก่าได้ประพันธ์พื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมล่าช้า เชื้อชาติ ไร่ให้อำนาจ การปกครองระบอบใหม่ การเกษตรที่เป็นพื้นฐานเศรษฐกิจแห่งชาติถูกปล่อยละเลย ที่ทำน่านับเป็นแสนเรกตา (หลายล้านไร่) ถูกปล่อยเป็นที่รกร้าง ประชาชนในหลายบริเวณอึด (อดอยาก) หมดหนทาง การผลิตถูกหยุดยั้ง เสบียงอาหารที่ส่งให้ตัวเมืองต่าง ๆ และให้บริเวณที่ประชาชนถูกศัตรูกวาดรวมกันเมื่อก่อนนั้นล้วนต้องอาศัยจากต่างประเทศจัดหามาให้ ระบบเศรษฐกิจที่ต้องขึ้นกับต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้านับวันสูงขึ้น การเงินขาดดุลหนักหน่วง การเงินประสพกับเงินเฟ้ออย่างรุนแรง จำนวนคนที่ไม่ได้เป็นแรงงานในการผลิตมีถึง 1 ใน 3 ของจำนวนประชากรในเขตปลดปล่อยใหม่

แม้ว่ารัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปลูกระดมประชาชนเข้าร่วมการผลิตกสิกรรม พื้นฟูที่นา นำเทคนิคใหม่เข้ามาใช้ในการผลิต สร้างชลประทาน ทำการผลิตเกษตรอย่างมีจุดหนัก ระดมประชาชนเข้าสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างปัจจัยใหม่ให้แก่การสืบต่อขยายการผลิตกสิกรรม-ป่าไม้และปฏิบัติสิทธิเป็นเจ้าของส่วนรวมของชาวกสิกรรมในชนบท พร้อมทั้งได้รักษาและฟื้นฟูการผลิตของโรงจักร โรงงานทั้งใหญ่และเล็กหลายแห่ง เช่น โรงไฟฟ้า น้ำประปา โรงงานผลิตเบียร์ น้ำอัดลม น้ำปลา ฯลฯ รัฐได้นำเอากิจการที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและนำเอาธนาคารของเอกชนมาเป็นของรัฐ มีการปรับปรุงธนาคารแห่งรัฐ ปฏิวัติระบอบการเงินที่เป็นเอกภาพในทั่วประเทศ ลดล้างเงินกีบเวียงจันทน์ ผูกขาดการพิมพ์ และจำหน่ายเงินกีบ (เงินกีบปลดปล่อยและต่อมาเปลี่ยนเป็นเงินกีบธนาคาร)

แต่ปรากฏว่าความพยายามของรัฐบาลล้มเหลว และในขณะเดียวกันนั้นการค้าตามชายแดนเบื้องตะวันตกถูกปิด ทำให้ลาวตกอยู่ในสภาพถูกปิดล้อมชายแดนจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหวังปิดล้อมทางด้านเศรษฐกิจต่อลาว

ในระยะ 2-3 ปีหลัง สภาวะเศรษฐกิจของลาวเริ่มดีขึ้นภายหลังจากที่

รัฐบาลเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมสำหรับ 3 ปี (ค.ศ. 1978-1980) มุ่งเน้นการผลิตอาหารเลี้ยงตัวเองพัฒนาระบบไฟฟ้าสาธารณสุขเพื่อมุ่งสู่ความเป็นอุตสาหกรรมและหัตถกรรมในชนบท ส่งเสริมการป่าไม้เพื่อเงินตราต่างประเทศหวังก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ แต่ก็ยังไม่เป็นตามความประสงค์ที่ตั้งใจว่าจะขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 7 แต่ก็ทำได้ร้อยละ 5 เท่านั้น ถึงอย่างไรก็ดียังเห็นว่าปริมาณการผลิตกสิกรรมได้เพิ่มขึ้นทุกปี และมาถึงปี 1980 การผลิตข้าวบรรลุถึง 1 ล้านกว่าตัน โดยไม่รวมธัญพืชที่นำมาใช้ผลิตแป้ง ซึ่งเป็นตัวเลขที่ประวัติศาสตร์การผลิตกสิกรรมของลาวที่ไม่เคยบรรลุมาก่อน มูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 2.2 เท่าเทียบกับในปี 1976 นอกจากนี้ยังได้สร้างเขื่อนไฟฟ้าน้ำจืด ระยะ 2 เสร็จสิ้นซึ่งเป็นการเพิ่มสมรรถภาพการผลิตไฟฟ้าจากเดิม 30,000 KW ขึ้นเป็น 110,000 KW และมีการขยายสาขาร้านค้าของรัฐและของสหกรณ์ซื้อขายไปเกือบทุกเมือง (อำเภอ) สินค้าขายปลีกของรัฐในปี 1980 เพิ่มขึ้น 5 เท่าเทียบกับปี 1976

ในส่วนขององค์การสื่อสารมวลชนลาวภายหลังที่ได้รวมเอาสื่อประเภทต่าง ๆ ของฝ่ายราชอาณาจักรลาวมาร่วมกับสื่อของฝ่ายประเทศลาวแล้ว ทุกองค์การต้องเป็นของรัฐ สังกัดกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาการ ทุกหน่วยงานของสื่อมวลชนต้องพึ่งพิงอาศัยรายได้จากงบประมาณของรัฐมาเลี้ยงตัวเอง โดยไม่มีหน่วยงานใดที่เป็นอิสระจากรัฐและไม่อาจหารายได้จากแหล่งอื่นใด ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาสินค้าหรือการสนับสนุนทุนจากนายทุนก็หมดไป

สภาวะเศรษฐกิจแห่งชาติโดยรวมมีลักษณะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเทียบกับเป้าหมายแล้วเห็นได้ว่าย่ำแย่มาก จึงเป็นผลให้องค์การสื่อสารมวลชนลาวทำงานได้ไม่เต็มที่ สภาพของสื่อมวลชนอยู่ในลักษณะที่ทำงานเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐเท่านั้น ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของมวลชนได้ เพราะว่าการลงทุนในโครงการต่าง ๆ เช่น การขยายเครือข่ายการสื่อสารให้มีรัศมีออกไปให้ครอบคลุมทั่วประเทศยังไม่มี เพราะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากในการก่อสร้างสถานีวิทยุโทรทัศน์และซื้ออุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงก็ไม่สามารถทำได้

2.3 ปัจจัยทางด้านสังคมและการศึกษา

ระบบสื่อสารมวลชนลาวในขณะนี้ได้รับผลกระทบจากตัวแปรทางด้านสังคมและการศึกษาของประชาชนลาว ระดับการศึกษาของประชาชนทั่วไปยังถือว่าต่ำมาก แต่ระดับการขยายตัวทางด้านการศึกษาได้เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยระดับการศึกษาสามารถบ่งบอกฐานะทางสังคมได้ การขยายตัวทางด้านการศึกษาของลาวในช่วงเวลาดังแต่ปี 1976-1985 จากการสำรวจของศูนย์สถิติแห่งชาติลาวเมื่อปี ค.ศ. 1995 มีดังนี้ ประชากรในวัยเรียนที่เข้าเรียนในปีการศึกษา 1975-1976 มีคนเข้าเรียนชั้นประถม 317,100 คน มัธยมต้น 26,600 คน มัธยมปลาย 2,500 คน วิชาชีพชั้นต่าง ๆ 7,100 คน และมหาวิทยาลัย 500 คน

เมื่อถึงปีการศึกษา 1984-1985 มีคนเข้าเรียนชั้นประถม 495,400 คน (เพิ่มขึ้นประมาณ 64 %) มัธยมต้น 69,200 คน (เพิ่มประมาณ 38 %) มัธยมปลาย 20,100 คน (เพิ่มประมาณ 12.4 %) วิชาชีพชั้นต่าง ๆ 15,300 คน (เพิ่มประมาณ 46 %) และมหาวิทยาลัย 5,200 คน (เพิ่มประมาณ 10 %)

เมื่อระดับการศึกษาของประชากรสูงขึ้นก็เป็นผลให้มีโอกาสทางงานที่มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้องการรับรู้ข่าวสารความบันเทิงและความสามารถซื้อขายออมมีมากขึ้นด้วย ส่งผลให้สื่อมวลชนตอบสนองความต้องการของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความบันเทิงจากสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา

2.4 ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีทางการสื่อสารได้มีความก้าวหน้าทันสมัย เมื่อประเทศใกล้เคียงนำเอาเครื่องมือการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้แล้ว รัฐบาลลาวก็ได้ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนมากขึ้นกว่าเดิมโดยได้อำนวยความสะดวกทางการเงินให้สื่อมวลชนนำมาปรับปรุงระบบการดำเนินงานเพื่อจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้และรัฐบาลได้สนับสนุนให้สื่อมวลชนมีการนำเทคโนโลยีและ เครื่องมือการสื่อสารที่เหมาะสมเข้ามาดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชน รวมทั้งจัดหาเครื่องมือสื่อสารชนิดที่รัฐบาลสามารถสนองงบประมาณในการใช้จ่ายซื้ออุปกรณ์เช่น เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ นอกจากนี้รัฐบาลลาวก็ยังได้ขอความช่วยเหลือจากประเทศสังคมนิยม เช่น อดีตสหภาพโซเวียต, สาธารณรัฐประชาชนจีน เขอร์มันตะวันออก และเวียดนาม บรรดาประเทศดังกล่าวก็ได้ให้นำเอาเครื่องมือที่ทันสมัยในยุคนั้นมาช่วยเหลือลาวเพื่อให้อำนาจ

นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการสื่อสาร แม้อุปสรรคที่สำคัญของลาวก็คือเงินทุนและการไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาประเทศตะวันตก แต่การกิจการสื่อสารมวลชนลาวก็ยังสืบต่อดำเนินงานตลอดมาโดยไม่ได้หยุดนิ่งอยู่เฉย ๆ

กล่าวโดยสรุปเมื่อประเทศลาวประกาศเปลี่ยนประเทศไปสู่ระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี ค.ศ. 1975 ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบสื่อสารมวลชนอย่างมากมาย หนังสือพิมพ์ของเอกชนที่เคยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เกือบทั้งหมดถูกยุบเลิกและรัฐบาลลาวชุดใหม่ได้พัฒนาระบบการสื่อสารมวลชนของตนขึ้นแทนซึ่งสามารถครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ รวมทั้งวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ได้กลายเป็นกระบอกเสียงของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวและเป็นอายุขัยที่แหลมคม ในการเผยแพร่อุดมการณ์ของพรรคและลัทธิสังคมนิยม ซึ่งเป็นการเผยแพร่ระบอบการปกครองแบบใหม่ คือระบอบประชาธิปไตยประชาชนลาว เครื่องมือการสื่อสารมวลชนทั้งหมดอยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคและถูกนำมาใช้ร่วมกับเครื่องมืออื่น ๆ ที่แสดงถึงอำนาจของรัฐ พรรคประชาชนปฏิวัติลาวใช้สื่อมวลชนเผยแพร่หลักการและแนวนโยบายของพรรค ใช้ปลุกกระตมและจัดตั้งองค์กรประชาชนเพื่อต่อสู้ให้เกิดจิตสำนึกในภาระหน้าที่ที่พรรคสนับสนุน ตลอดช่วงเวลาต่าง ๆ ที่ผ่านมามีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

องค์กรสื่อสารมวลชนไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่นล้วนแต่อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรค ดังนั้นสื่อมวลชนเหล่านี้จะลงข่าวบทความและความเห็นเหมือน ๆ กัน ข่าวที่สำคัญ ๆ จะถูกส่งไปให้หนังสือพิมพ์ "ประชาชน" เพื่อนำลงพิมพ์เผยแพร่ในหมู่ข้าราชการและพนักงานในระดับต่าง ๆ ได้อ่านโดยทั่วหน้าและทำการเผยแพร่ต่อ ๆ ไปด้วย

เนื้อหาของสื่อมวลชนระยะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นข่าว บทความหรือสารคดีที่เกี่ยวกับกิจกรรมการผลิต ชีวิตในทางเศรษฐกิจของชาวเกษตรกรและกรรมกร และข่าวเกี่ยวกับการเมืองจะมากกว่าข่าวในความหมายของสื่อมวลชนตะวันตกที่ว่าต้องตื่นเต้นเรื่องในส่วนนี้จะไม่ถือว่าเป็นสำคัญในความหมายข่าวของลาวจะไม่ปรากฏเห็นลงข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรมหรือเกี่ยวกับเพศ ไม่มีคอลัมน์สังคมซุบซิบ ไม่มีคอลัมน์หางาน และก็ไม่มีการโฆษณาสินค้าอย่างอื่นเลย

จำนวนหนังสือพิมพ์วารสารและสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์มีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากว่าสื่อทุกชนิดต้องเป็นของรัฐในขณะที่เศรษฐกิจของลาวยังไม่ขยายตัว รัฐบาลไม่สามารถสนองเงินทุนให้เหมาะสมจึงทำให้นำรายการของสื่อมวลชนลาวไม่อาจดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน, ผู้ฟัง และผู้ชมได้

แหล่งเงินทุนและรายได้ทั้งหมดของสื่อมวลชนลาวในยุคที่สองนี้เป็นภาระของรัฐทั้งหมด โดยหน่วยงานของรัฐที่มีสื่อสังกัดอยู่เป็นผู้สนองและสนับสนุนทุนทั้งหมด ในช่วงเวลานี้องค์กรสื่อสารมวลชนไม่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทห้างร้านใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งไม่มีองค์กรช่วยเหลือของต่างประเทศจากตะวันตกให้ทุนแต่อย่างใดเลย

ทางด้านผู้ทำงานสื่อสารมวลชนของลาวในยุคนี้โดยทั่วไปแล้วต้องเป็นคนที่มีความภักดีต่อประเทศชาติ มีความจงรักภักดีต่อพรรคและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้ที่สมัครเข้าทำงานในองค์กรสื่อสารมวลชนลาวต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในด้านการสื่อสารมวลชนและต้องเป็นคนที่ได้รับความไว้วางใจจากมหาชนและจากผู้บริหารระดับสูง ผู้ทำงานสื่อสารมวลชนลาวต้องรู้ประสานความสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ในระดับการเมืองของลาว

จึงเห็นว่าในยุคนี้ผู้ที่มีบทบาทเป็นตัวเด่นในองค์กรสื่อสารมวลชนลาวเกือบคงก็คือบุคคลที่เป็นสมาชิกของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว สื่อมวลชนลาวไม่อาจสามารถแสดงความเห็นโดยเสรี เนื้อหาของสื่อมวลชนต้องสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะของพรรค การเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำลาวและกระบวนการผลิตการเกษตรที่มีลักษณะเป็นหน่วยการผลิตเพื่อส่วนรวมไม่อาจเสนอข่าวเกี่ยวกับภาคเอกชนที่มีระบบการผลิตเอกชนได้ และไม่มีข่าวอาชญากรรม เพราะเกรงว่าจะเป็นการส่งเสริมให้คนในสังคมลาวไม่ทำตามแบบอย่างของลัทธิสังคมนิยม

ในยุคนี้ระบบสื่อมวลชนเป็นระบบหนึ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล และระบบสื่อมวลชนถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ในการสนองต่ออุดมการณ์ของรัฐในการสร้างประเทศขึ้นมาใหม่ตามแบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนโดยมีพรรคการเมืองพรรคเดียวเป็นผู้มีอำนาจชี้แนะทั่วสังคมลาว

จากการวิเคราะห์ระบบสื่อมวลชนลาวในยุคที่ 2 ซึ่งเป็นยุคที่ผู้วิจัยเรียกว่ายุคจินตนาการแก่นี้ผู้วิจัยพบว่าลาวได้นำทฤษฎีการก่อสร้างประเทศตามแบบสังคมนิยมโซเวียตมาใช้ซึ่งมันมีความสอดคล้องที่ว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออื่น ๆ ในลาวได้รับ

การจัดระเบียบกันใหม่ทั้งหมด ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งใหญ่ในปี 1975 การทำงานของสื่อมวลชนโดยหลักการแล้วต้องเริ่มจากแนวความคิดหลักการของมาร์ค และแองเจิล รวมถึงกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่วางแนวทางไว้โดยเลนิน ทฤษฎีนี้วางกรอบเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีการจัดตั้งสถาบันของรัฐเพื่อให้การเสนอแนะหลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและการทำวิจัยรวมทั้งแบบตัวอย่างการทำงานของสื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับบรรยากาศของสังคมลาวโดยมีแนวคิดที่สำคัญคือ หนึ่ง ชนชั้นกรรมากรลาวเป็นผู้ที่มีอำนาจในประเทศและเพื่อเป็นการดำรงรักษาอำนาจนี้ไว้จึงต้องมีการควบคุมเครื่องมือในการผลิตสิ่งที่มีผลต่อความรู้ึ้นนึกคิดของประชาชนและด้วยเหตุนี้สื่อมวลชนทุกประเภทควรตกอยู่ภายใต้การควบคุมโดยรัฐของชนชั้นกรรมากรซึ่งก็คือพรรคคอมมิวนิสต์นั่นเอง สอง ประเทศลาวมีความปรารถนาสังคมที่ปราศจากชนชั้นซึ่งย่อมไม่มีความขัดแย้งระหว่างชั้นทั้งสังคม ผลก็คือสื่อมวลชนไม่ได้มีอยู่เพื่อเสนอความไม่ลงรอยกันทางการเมืองและขอบเขตการยอมรับทัศนคติที่ต่างกันหรือข้อโต้แย้งย่อมมีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่ให้เกินเลยไปถึงความคิดเห็นที่ผิดต่อรัฐธรรมนูญพื้นฐานของประเทศ... สาม สื่อมวลชนย่อมมีบทบาทไปในทางสร้างเสริมสังคม และนำพาไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ นั่นก็คือ ทัศนะหน้าที่ของสื่อในอันที่จะให้การปลูกฝังควบคุมสังคมอย่างไม่เป็นทางการและช่วยระดมประชาชนตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ สี่ สื่อมวลชนเสนอความเป็นจริงที่เที่ยงตรงของสังคมโดยลดการตีความจากตัวบุคคลให้มากที่สุดและการเลือกข่าวมาเสนอโดยใช้หลักเกณฑ์คุณค่าของการเป็นข่าวที่แตกต่างไปจากการที่ใช้กันในระบบสื่อมวลชนแบบเสรีนิยมและ ห้า วางเงื่อนไขให้สื่อมวลชนยอมรับการควบคุมอย่างเข้มงวดโดยผ่านหน่วยงานของรัฐและถือเป็นหนึ่งในบรรดาเครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ในทางการเมือง